

ŽIVA ZAJEDNICA

D 2584 E • LISTI HRVATSKIM KATOLICKIM ZAJEDNICAMA

MITTEILUNGSBLATT DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN GEMEINDEN

1,50 € • SIJEČANJ / VELJAČA – JANUAR / FEBRUAR 2002 • BROJ / NR. 1-2 (222)

GEMEINDE

**Cisto srce stvori mi, Bože,
duh postojan obnovi u meni!**

Foto: A. Batinić

Raspjevana i razigrana mladež HKM Münchner

▲ Misijski tamburaški orkestar „Tamburica“ nastupio je pod ravnanjem Gabrijele Valo
Snimke: Jozo sladoja

Svoj doprinos božićnom ozračju dali su odličnim nastupima i B (gore) i dječja folklorna skupina (lijevo)

Skupina djevojaka „Lira“ izvela je recital „Magnificat“ na božićnoj priredbi

U OVOM BROJU

5 motrište

Anto Batinić • Neprijateljska emigracija

6 zdravlje

Gordana Jurić • Za dulji i sretniji život

9 vjera

Ante Vučković • Vjera i suze

22 život

Marijan Markotić • Kultura suživota

Jozo Župić • Andeo topline

27 kultura

Milčecov pinklec

15 lebendige gemeinde

Josip Klarić • Die Herausforderung der Integration
Antonia Tomljanović-Brkić • Immobilien
Markus Nolte • Der Heimat-Diakon

ZIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main

An den Drei Steinen 42

Tel. 069 954048-0

Fax 069 95 404824

E-Mail:

kroatenseelsorge@t-online.de

zivazajednica@t-online.de

Herausgeber/

Izdavač:

Kroatenseelsorge in Deutschland

Verantwortlich/

Odgovara:

Josip Klarić

Chefredakteur/

Glavni

urednik:

Anto Batinić

Redaktion/

Uredništvo:

Željka Čolić, Ivek Milčec, Jura Planinc,

Adolf Polegubić, Jozo Sladoja,

Antonia Tomljanović-Brkić,

Stanka Vidačković, Jozo Župić

Layout:

Ljubica Markovica-Baban

Lithos + Seiten-

montage:

Fotosatz Service Bauriedl

64546 Mörfelden-Walldorf

Druck:

Spenglers Druckwerkstatt GmbH

64572 Büttelborn

Jahres-

bezugspreis:

€ 16,- incl. Porto

(s poštarijom);

za ostale europske zemlje: € 22,-

za prekomorske zemlje: € 35,-

Bank-

verbindung:

Konto Nr. 129072, BLZ 500 502 01,

bei der Frankfurter Sparkasse

Nazdravlje!

Nazdravlje! je čest usklik u našem životu. Kad god se nešto slavi, tada se i *nazdravlja*. Također se svakodnevno može čuti životna istina da je u životu zdravlje najvažnije.

Mnoge molitve izrečene su uglavnom radi zdravlja. Mnogi zavjeti i hodočašća poduzeti su upravo radi zdravlja. Veliki dio svoga kratkoga života posvećujemo baš brizi za vlastito zdravlje kao i za zdravlje svojih bližnjih. Svaka bolest, osobito teška, duga i smrtonosna, pogađa nas kao najteža životna drama i tragedija.

U ove zimske studene dane zdravlje je postalo još aktualnijom temom. Zato smo temu ovog izdanja posvetili upravo zdravlju, pa Vam priloge o tomu posebice preporučujemo.

Bolest je uglavnom povezana s tugom, patnjom i suzama. Naš stalni kolumnist Ante Vučković daje odgovor vjere na fenomen žalosti i suza.

U komentarima smo se osvrnuli na samo neke posljednje domovinske primjere po svoj prilici dirigirane kampanje protiv hrvatskoga iseljništva. Bezrazložne a ozbiljne optužbe, klevete i laži zaslužuju razlozan i ozbiljan odgovor.

Želimo Vam puno mira i dobra. I nazdravlje!

Uredništvo

NOVO

Božja blizina u liturgiji

„Liturgijska mistagogija – stari put trajne obnove“ (Die liturgische Mystagogie – ein alter Weg der permanenten Erneuerung“, o. Josip Klarić (Hrsg.), Hrvatski dušobrižnički ured, Frankfurt na Majni, 2002., str. 224.

Prije nekoliko dana svjetlo dana ugledao je dvojezični zbornik radova (hrvatski i njemački) s godišnjeg pastoralnog skupa hrvatskih svećenika i pastoralnih djelatnika iz zapadne Europe koji je održan od 8. do 11. listopada 2001. godine u Untermarchtalu nedaleko od Ulma. U zborniku se najprije na hrvatskom, a potom na njemačkom jeziku nalazi pet predavanja i to baselskog biskupa dr. Kurta Kocha pod nazivom „Liturgija kao slavlje Božjeg zajedništva s nama ljudima“, dva predavanja, dr. Ivana Šaška s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (KBF) pod nazivom „Obilježja liturgijske mistagogije“ i Liturgijska mistagogija i izazovi suvremene komunikacije“, te dva predavanja dr. fra Ante Crnčevića također s KBF-a pod nazivom „Mistagogija liturgijskog prostora“ i „Mistagogija liturgijskog vremena“.

Objavljivanje zbornika, koji je ujedno i svojevrsni liturgijsko-mistagoški priručnik, iznikao je iz želje izdavača da se i poslije skupa u hrvatskim katoličkim misijama intenzivnije razmišlja o zadanoj temi te da se što kvalitetnije osmisli cjelokupno pastoralno i liturgijsko djelovanje. Na tom je tragu i dr. Crnčević koji kaže

kako se bogoslužni prostor u novom teološkom promišljanju ne shvaća samo kao liturgijsko-obredno već i teološko mjesto. „Potrebno je naime u prostoru uvidjeti liturgijsko-teološku, a ne samo obrednu funkcionalnost. Svaki bogoslužni čin mora biti ucijepljen u prostor tako da i sami prostor bude medij otajstvenog doživljavanja.“ Prema riječima iz predgovora o. Josipa Klarića, priređivača i delegata za hrvatsku inozemnu pastvu u Njemačkoj, zbornik može poslužiti ujedno i kao priručnik za liturgijsko-pastoralno djelovanje, a svojim sadržajem spaja aktualnu liturgijsku teoriju i praksu mjesnih Crkava, u kojima djeluju hrvatske katoličke misije, s liturgijskom teorijom i praksom domovinske Crkve“.

U tom smislu Zbornik može biti koristan ne samo hrvatskim pastoralnim djelatnicima u inozemstvu, već i onima u domovini, a napose studentima teologije te svima kojima je na srcu liturgijsko-mistagoško promišljanje na putu trajne liturgijske obnove. *Narudžbe: Kroatenseelsorge*

Adolf Polegubić

Uvredljivi zaborav

Godine prolaze, sve polako blijedi. O stradanjima ljudi u srpskim koncentracijskim logorima sve se manje govori.

Sve gušćom maglom zaborava današnja vlast u Republici Hrvatskoj, a da se ne govori o onoj u Bosni i Hercegovini, nastoji prikriti sve što se zbilo u nedavnoj prošlosti. Izgleda da je njihovo načelo da treba zaboraviti nedavnu prošlost, naročito onu od prije samo nekoliko godina. Ali kako će se ići u budućnost ako se zaboravi prošlost?

Kako će budući naraštaji uopće znati gdje su stradali njihovi preci: djedovi, roditelji, poznanici, sunarodnjaci?

Primjeri koji navode na zaborav ili nedosatak dostojanstva kod hrvatske vlasti postali su zabrinjavajući, uvredljivi i kronični.

No to ni ne čudi toliko od te vlasti jer ona je tu da vlada a ne da bude u službi građana, osobito onih koji su teško stradali.

Čudi i boli što se kod mnogih naših sunarodnjaka širi ta epidemija zaborava.

Bit srpskih konc-logora, a ni sami logori, nigdje se više ne spominju.

Na osnovi pisanja današnjih hrvatskih sredstava informiranja, a pogotovo na osnovi govora nekih aktualnih političara na vlasti, nedavni agresijski rat na Hrvatsku i BiH kao da se uopće nije ni dogodio. To kao da više nije važno. Važno je međutim nešto drugo, ono što se dogodilo prilično ranije, u II. svjetskom ratu. Ponovno se na sav mah govori o navodnim pobjedama u ratu, o njihovoj „slavnoj“ borbi u kojoj dakako oni nisu mogli počinuti nikakve zločine. Evociraju se uspomene na iskonstruirane „epopeje NOB-e“, kao što su Neretva, Sutjeska, Grmeč. O komunističkim zločinima kao da se opet ne smije govoriti. Kao da se ponavlja ono što se događalo nakon II. svjetskog rata, pa se za riječi o Bleiburgu moralo u zatvor. Te su riječi komunistički komesari proglašavali izmišljotinama antidržavnih, antisocijalističkih i antisamoupravnih elemenata.

Tko to danas spominje Omarsku, Manjaču, Keraterm, Ovčaru, Vukovar, logore po Srbiji?

Jadan je onda onaj narod koji se ne sjeća svojih mučenika.

Kako shvatiti to da se želi zaboraviti tisuće ubijenih i na zvjerski način mučenih u tim i drugim manjim ili većim logorima?

Kako shvatiti da se žele zaboraviti oni koji su ostali živi i radovali se slobodi, a mnogi se nisu dugo mogli radovati, jer su umrli od posljedica mučenja?

Kako shvatiti da se mogu zaboraviti oni koji su i danas živi ali imaju velike posljedice od mučenja, i fizičke i psihičke, a da ne govorimo o tomu da mnogi

Došlo je dotle da logoraši sebi postavljaju pitanja, dovodeći se u sumnju, da li su zaista bili u paklu konc-logora ili je to samo priviđenje. Možda imaju halucinacije? Možda su to sami izmislili? A ne mogu to zaboraviti, iako bi htjeli. Sve proživljene strahote neizbrisivo su urezane u njihovim dušama.

nisu uspjeli sačuvati svoje obitelji, koje su se raspale nakon što su se vratili iz logora?

Zar se zaista može toliko oboljeti od amneziije?

Može li itko zamisliti da Židov zaboravi Auschwitz, Buchenvald i sve ostale tamnice smrti? I svatko pametan odobrava Židovima što ne zaboravljaju ni jedno mučilište svoga naroda ma gdje se ono nalazilo.

Ni do dana današnjega Republika Hrvatska niti „međunarodna zajednica“ još nisu priznale srpske konc-logore u Hrvatskoj i BiH.

Ali također nigdje se ne može pronaći ni čuti da je službena vlast tražila da se većinom srpski konc-logori priznaju kao zločin te da logoraši imaju logoraški status. Što je još žalosnije, ni hrvatska vlast ih nije priznala ni verba-

Logor Manjača, 29. rujna 1991. Snimka RTS.

lno ni pravno. Njoj je sada preče goniti i zatvarati one koji su se borili protiv tih logora i za hrvatsku slobodu.

Nakon svega toga tisuće ljudi, preživjeli, invalidi, još jednom na taj način proživljavaju svoje patnje i muke. Tko se još sjeća ubijenih i umrlih? Nezahvalnost i zaborav strašno bole. Boli odbačenost, čak i prezrenost, od onih koji bi trebali pokazati bar malo poštenja i ljudskosti prema njima. To im je potrebno a ne nekakve povlastice, o kojima trabašnjaju sadašnji vlastodršci, koji su dakako najviše povlašteni.

Došlo je dotle da logoraši sebi postavljaju pitanja, dovodeći se u sumnju, da li su zaista bili u paklu konc-logora ili je to samo priviđenje. Možda imaju halucinacije? Možda su to sami izmislili? A ne mogu to zaboraviti, iako bi htjeli. Sve proživljene strahote neizbrisivo su urezane u njihovim dušama.

Tim i takvim ponašanjem i odnosom prema žrtvama mučenja i logoraškog terora, politikom namjernog i nametnog zaborava, ranjava se ponovno žrtva kojoj se nanosi još teža bol.

I zaborav zločina je zločin, ne samo prema žrtvama, nego i prema budućim naraštajima.

Stipo Šošić, bivši logoraš

Piše: Anto Batinić

Neprijateljska emigracija

Hrvatsko iseljništvo, hrvatska dijaspora, iseljena Hrvatska – kako god zvali Hrvate raseljene diljem svijeta – postali su izgleda i definitivno u očima sadašnje hrvatske vlasti opet – pozor! – *hrvatskom neprijateljskom emigracijom*. Nakon branitelja i tvoraca države te nakon Crkve i emigracija biva sve zanimljivijom temom i razbibrigom glavnih ideoloških štabova *trećejanuarske* vlasti i operativnih centara njezinih tajnih službi. Nije dakle trebalo dugo čekati da one ponovno aktiviraju svoje *blistavo* iskustvo u borbi protiv emigracije, koja je dakako ponajprije hrvatska a samim tim i neprijateljska. Kratko vrijeme idile u odnosima između domovine i dijaspora, koliko god ta idila bila umjetna i sporna, nepovratno je prošlo. Na prašnjavim policama tajnih službi ostalo je ionako previše materijala i o Crkvi i o emigraciji (usporedi knjigu Bože Vukušića: „Tajni rat Udbe protiv hrvatskog iseljništva“), pa bi bila šteta opet ne zamutiti i ne spletkariti. Na stari prokušani način, uz pomoć režimskih medija i (pr)odanih novinarskih kurira.

Navest ćemo samo dva primjera koja su Hrvatima dakako trebala zasladiti božićne i novogodišnje blagdane. Prvi je „božićna patka“ odnosno tjeratica „Slobodne Dalmacije“ za generalom Antom Gotovinom, kojega je novinarka, prema „dobro obaviještenim izvorima“ pronašla u hrvatskom franjevačkom centru u kanadskom Norvalu. Je li to zahvalnost za nagradu koju je dobila od HHO-a, čiji je sadašnji predsjednik jedna od perjanica protivnika Hrvatskoga proljeća 1971. i svjedoka optužbe u procesima četvorici studenata, sveučilištaraca 1971.)? „Slobodna“, koja nikad nije bila istinski slobodna i koja je svakoj vlasti zahvalan obavještajni filter, te još pokoji medij, tražeći i „locirajući“ generala Gotovinu u Kanadi istodobno su udarili na hrvatsko iseljništvo, na Crkvu i na ljude iz dijaspora koji su dali veliki prilog za stvaranje hrvatske države. Sve je to potom začinjeno udbaškom konstrukcijom o „ustaškoj emigraciji“ i NDH-prošlosti pa je hrvatski istočni grijeh ponovno postao neoprostiv. „Novinari u Hrvatskoj, koji traže generala Gotovinu, moglo bi se dogoditi da general prije pronade njih, nego oni njega“, piše R. Tomić iz Kanade.

Drugi primjer je još jedna „božićna patka“, ali ovoga puta iz Hrvatske radio-

Tko je to generala Gotovinu „pronašao“ baš u hrvatskoj katoličkoj župi u Kanadi? Kako je sitni zagrebački sindikalist „provalio“ da je fra Marinko Vukman s tri milijuna maraka upleten u „Croatia bus“?

televizije, te „baščelične utvrde SDP-a“. U emisijama „Županijska panorama“ i „Odjeci dana“ prenesene su informacije u vezi s poduzećem „Croatia bus“ u kojima „Marinko Vidaković također tvrdi kako je s tri milijuna DEM ulaganja u to upleten i fra Marinko Vukman iz Stuttgarta, zbog čega su se sindikalisti uzaludno žalili nadbiskupu Bozaniću, pa će se obratiti i Svetoj Stolicu. Podaci o tome, kako kažu, postoje u Odjelu gospodarskog kriminaliteta policijske uprave zagrebačke“. Fra Marinko Vukman, višegodišnji voditelj Hrvatske katoličke misije Stuttgart a sadašnji voditelj HKM Sindelfingen, poznati svećenik, dobročinitelj i suradnik mnogih medija kao da

I umjesto da se konačno krene s brisanjem jugokomunističkih laži o hrvatskim iseljenicima, kampanja se nastavlja.

nije odmah bio dobro čuo! Nije vjerovao ni svojim očima ni svojim ušima! Mnogi također nisu vjerovali! Vijesti su međutim emitirane, pa su neki i – povjerovali! Zbog prezauzetosti u vrijeme božićnih i novogodišnjih blagdana fra Marinko nije uspio pravodobno reagirati pa je to učinio tek polovicom siječnja, i to preko svoje odvjetnice u Zagrebu. U tom priopćenju fra Marinko je oštro zanijskao i odbacio „bilo kakvu poslovnu ili financijsku vezu ili suradnju s tvrtkom CROATIA BUS te bilo kakvu novčanu transakciju s tom tvrtkom“, nazivajući tvrdnju navodnog M. Vidakovića „najbezobzornijom neistinom“. U priopćenju nadalje stoji da je utvrđeno kao lažno pozivanje i na nadbiskupa Bozanića (a Sveta Stolica sigurno ima prečeg posla od istraživanja laži jednog sindikalca), kao i tvrdnja da u policijskoj upravi postoje podaci o rečenom predmetu, a informacija HRT-a označena je neodgovornom i neprofesionalnom.

Fra Marinko je doduše potvrdio *duhovnu i pastoralnu* vezu s navedenim poduzećem, kojemu je blagoslovio nekoliko novih autobusa te izrazio sreću ukoliko taj *blagoslov* vrijedi tri milijuna maraka.

Tako su kreatori ove informacije u svoje kolo, pored odanih i podatnih medija, upregli isto tako odane i podatne sindikaliste. Umjesto da se svom snagom istinski zauzme za prava radnika, da prosvjeduje protiv nezaposlenosti, stečajeva, otpuštanja i niskih plaća, dični sindikalist bez dlake na jeziku plasira bezobzirne laži protiv jednog časnog svećenika. Uzgred rečeno, u jednom listu ovih dana stoji da su „sindikalni čelnici postali dobro plaćeni trgovci radničkim sudbinama, često s većim mjesečnim primanjima nego neki ministri, poduzetnici ili menadžeri“, da je institucija sindikata pretvorena u instrument lažnog legitimiteta vlasti, da su sindikati u Hrvatskoj

politički i financijski korumpirani odnosno da su plaćeni interesnih lobija kapitala i političkih struktura vlasti.

Samo ta dva primjera zorno ilustriraju sadašnju službenu hrvatsku političku klimu prema hrvatskom iseljstvu. Hrvatski iseljenik u Njemačkoj J. Mayer piše ovih dana da ne zna što su to hrvatski iseljenici zgriješili da bi se s nekim morali miriti i nekomu ispričavati, tražeći da se Hrvatska prema svojim iseljenicima prestane ponašati kao mačeha. „Griješ“ hrvatskih iseljenika, tj. velike većine njih, bio je i jest u tomu što su bili i ostali zagovornici, podupiratelji i stvorci hrvatske države i općeg dobra hrvatskoga naroda, pa i hrvatskih građana, *ma gdje bili*. Stoga se teško oteti dojmu da iseljništvo i dalje plaća ceh upravo za taj „griješ“, da se njime ponovno bezobzirno i bezobrazno manipulira, i to od strane „drugova i drugarica“ i simpatizera koji s Predsjednikom i sada usred Zagreba pjevaju „Po šumama i gorama“... Iz te ideološke retorte proizlazio je tajni rat protiv hrvatskoga iseljništva, u kojem je od 1946. do 1990. Udba ubila 69 hrvatskih emigranata, 8 ih je nestalo, a 24 su preživjeli atentate. I umjesto da se konačno krene s brisanjem jugokomunističkih laži o hrvatskim iseljenicima, kampanja se nastavlja. Dokle, pošto i za koga? ■

Piše: Gordana Jurić

Za dulji i sretniji

„Kronični umor“ poput epidemije širi se svijetom! Za milijune osoba cijeloga svijeta... to je uobičajeno. Jeste li i vi jedna od njih? Gubitak energije i vitalnosti uglavnom pripisujemo dnevnoj radnoj aktivnosti, užurbanom stilu modernog života, te životnoj dobi ne razmišljajući da je prehrana bitan krivac svemu tome. Utažujući glad obilnim, pa neredovitim, nadasve visokokaloričnim obrocima, kao i brzo pripremljenom hranom, ponekad nismo ni svjesni da je takva hrana uzrok nastanku „kroničnog umora“. Stanice našeg organizma skrivaju tajnu očuvanja stila života punog energije. Za njih se moramo brinuti na pravi način kako bi one dobro radile. U protivnom, javlja se njihov poremećeni rad, a rezultat toga je umor.

Prisjetim se onih trenutaka kada su nam mame govorile da moramo jesti voće jer je ono zdravo, puno vitamina. A koliko nam je puta bilo teško oguliti naranču, oprati jabuku, breskvu ili krušku, a kamoli pojesti svježju papriku, mrkvu ili rajčicu.

Posvuda se ističe da treba jesti što više različitog voća i povrća. Usto, mnogobrojna znanstvena istraživanja, napose u posljednjih desetak godina, pouzdano potvrđuju da prehrana utječe čak 45% na zdravlje. Dobrom prehranom smanjuju se brojni rizici bolesti i poremećaji, poput povišenog krvnog tlaka, ateroskleroze, srčanog i moždanog infarkta, nastanka zloćudnih tumora, preranog starenja, problema s vidom, kožom, kosom i noktima, potom reumatskih tegoba i drugo. Namirnice kojima se hranimo često u dovoljnoj mjeri ne opskrbljuju organizam vitaminima.

Poznato je da se vitamini često smanjuju ili gube duljim čuvanjem svježeg voća i povrća te prilikom spravljanja obroka, kao i procesom obrade u prehrambeni proizvod. Na gubitak vitamina iz organizma, nadalje, utječe suvremeni način života, izloženost stresu, nekvalitetna prehrana, pa i loše navike poput pušenja i uživanja alkohola. Ističe se da je raznovrsna prirodna prehrana najpravičnija prehrana, ali znanstveno je doka-

Otkud kronični umor? Jestli što više svježeg voća i povrća – u kojem se nalaze potrebni i spasonosni vitamini. Ishrana je često važnija nego što obično mislimo.

zано da je takva prehrana praktički nemoguća. Tak se danas sve više javlja potreba za uzimanjem tzv. prehrambe-

Prisjetim se onih trenutaka kada su nam mame govorile da moramo jesti voće jer je ono zdravo, puno vitamina. A koliko nam je puta bilo teško oguliti naranču, oprati jabuku, breskvu ili krušku, a kamoli pojesti svježju papriku, mrkvu ili rajčicu.

nih dopuna. A na taj način svatko od nas može utjecati na budućnost svoga zdravlja.

A, B, C, D, E, K, ...

Danas dakako ne patimo od općeg pomanjkanja vitamina. Nema skorbuta, pelagre, rahitisa, noćne sljepoće ili beriberija. No, često postoje skrivena pomanjkanja nekog od njih.

Vitamini su prijeko potrebni za normalan metabolizam naših stanica, no nažalost, one ih same ne mogu proizvesti. Stog ih je nužno unositi u organizam. Vitamin A predstavlja skupinu raz-

nih spojeva, a najznačajniji od njih je retinol kojeg se može naći isključivo u hrani životinjskog porijekla. Nadalje, tu su i provitamini, karotenoidi, „obojani“ spojevi prisutni u voću i povrću crvene, žute i narančaste boje. Vitamin A neophodan je za održavanje normalna vida pri smanjenom svjetlu, te za normalan rast i razvoj epitelnih stanica sluznica, a poznato je da karotenoidi, napose betakaroten, umanjuje „štete“ nastale u stanicama uzrokovane napadima slobodnih radikala. Slobodni radikali su spojevi, oksidacijske tvari, nastali zbog raznih vanjskih negativnih utjecaja poput ultraljubičastog zračenja, potom štetnih tvari iz prehrane, a i sam organizam proizvodi štetne tvari kao krajnje razgradne proizvode metaboličkih procesa, napose u posebnim stanjima poput stresa. Dakle, nastanak slobodnih radikala je uobičajeni proces u našim stanicama. S obzirom na njihov vrlo visok stupanj nestabilnosti, slobodni radikali vrlo brzo reagiraju s drugim molekulama, pa tako i onim koje ulaze u sastav struktura stanica dovodeći do njihovog slabljenja, razvoja patoloških promjena sve do njihovog propadanja.

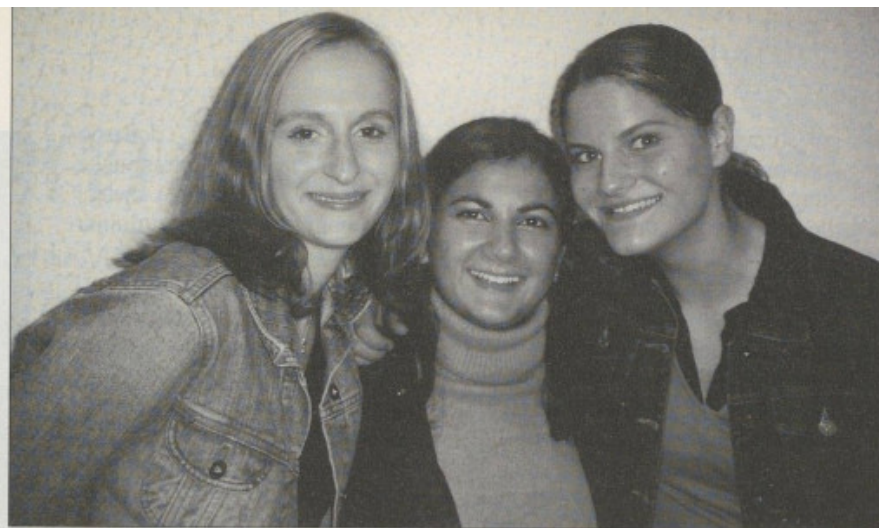
Antioksidacijska uloga svojstvena je i vitaminima C i E. Pored ove uloge, vitamin C sudjeluje u stvaranju kolagena.

„staničnog cementa“ vezivnog tkiva i potpomaže u procesu cijeljenja, te apsorpciji željeza. Utvrđeno je da čuvajući tri dana svježe povrće dolazi do 80% gubitka ovog vitamina u njima, a do 45% prilikom smržavanja istog. Različiti tehnološki procesi prilikom pripreme i konzerviranja hrane smanjuju, također, njegovu količinu u usporedbi sa svježom namirnicom.

Vitamin E, znan kao vitamin mladosti i plodnosti, čuva stanice od preranog starenja, napose svojim antioksidacijskim djelovanjem. Poput vitamina A i C,

Stoga treba naviknuti već mlade da svakodnevno jedu što veću količinu svježeg voća i povrća i/ili uzimaju njihove dopune. No, nikada nije prekasno uključiti u svoju prehranu što više raznovrsnog voća ili povrća, ukoliko je to moguće.

i ovaj je neophodan svakom organizmu za učinkovitu obranu od štetnih čimbenika, napose bakterijskih i virusnih in-

Jesti što više voća i povrća: za zdravlje, za liniju, za osmijeh

fekcija. Osim toga, vitamin sprječava pojačano zgrušavanje krvi i nastanka ateroskleroze te pomaže pri ublažavanju ili sprječavanju bolova u zglobovima kod reumatskih promjena.

Vitamin D važan je za održavanje normalne razine kalcija i fosfora u krvi, te je nužan za normalnu mineralizaciju kostiju, dok je vitamin K neophodan za stvaranje čimbenika važnih u procesu zgrušavanja krvi.

Skupina vitamina B čini nekoliko predstavnika: tako je B₁ važan u metabolizmu ugljikohidrata i aminokiselina,

a niacin te B₆ u metabolizmu masti; B₂ ima ulogu koenzima u oksidacijsko-redukcijskim reakcijama stanica; folna kiselina važna je u stvaranju DNK, a B₁₂ nužan je za sazrijevanje eritrocita i metabolizam živčanog sustava.

Počnimo već danas misliti o svom zdravlju

Jedemo li svakodnevno dovoljno voća i povrća da zadovoljimo potrebe za vitaminima? Trebali bi pojesti 6-9 dnevnih obroka raznolikog svježeg voća i povrća, te 3 obroka bogatog integralnim žitaricama. Nažalost, rijetki su oni koji se tako hrane. K tome, ponekad nije ni lako zadovoljiti dnevne potrebe nekog od vitamina. Tako npr. trebalo bi svaki

Čudesna jabuka

Davor
Žilić,
„Jabuke“

Nikakvo čudo da je Eva Adama zavela pomoću jedne jabuke (makar se u Bibliji ne spominje izričito jabuka nego samo plod (Post 3,6)). Zar naime jedna zrela, slatka i sočna jabuka ne spada u najčudesnije užitke koje si možemo predložiti? Jabuka međutim nije čarobna samo po okusu. Jabuka je pravi pravcati paket snage, jer puca od vitamina i mineralnih tvari, jača sustav imunosti i čisti probavni trakt. U knjizi „magic food – čarobna hrana“ (ISBN 3-8295-7127-5) A. Selby i O. van den Berg tragaju za najukusnijim i energijom najbogatijim prehranbenim sredstvom. Došli su do zaključka da je to upravo jabuka! Osim jabuke one ubrajaju krušku i bananu u najvažnije vrste voća. Sve voće od jezgre

(orasi, lješnjaci, bademi) i med spadaju također u „magic food“.

A kod povrća na vrhu hit ljestvice stoje mrkva, rajčica, špinat i paprika. Maslinovo ulje, bijeli luk i zob su također među plodovima edenskoga vrta,

koji nas optimalno jačaju i krijepe. I voće i povrće se ne mora ili ne može uvijek jesti svježe, nego se može upotrebljavati u mnoštvu jela s prikladnim receptima. Kuhari(ce) to najbolje znaju. ■

dan pojesti nekoliko kilograma integralnog kruha ili oraha ili pak popiti pola litre suncokretovog ulja da bi zadovoljili potrebe organizma za vitaminom E. Međutim, to dakako ne bi odgovaralo našem organizmu. Hraneći se tako, kako bismo izgledali?

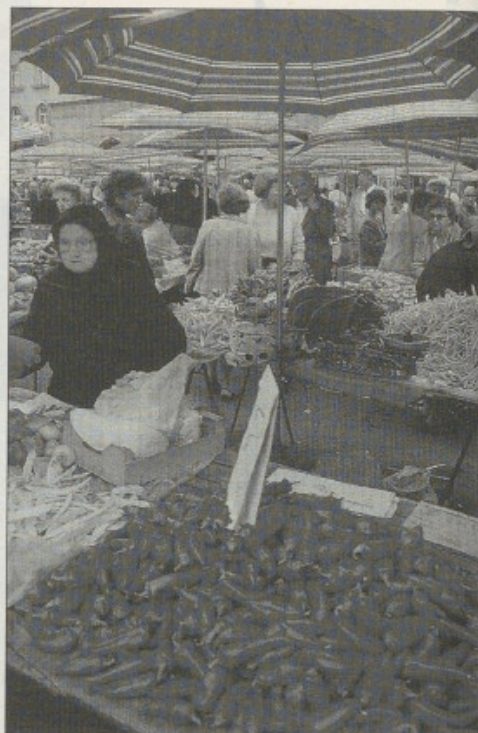
Danas mnogobrojne tvrtke proizvode i nude raznolike prehrambene dopune osmišljene s ciljem poboljšanja života i zdravlja ljudi. Na tržištu se zasebno mogu naći vitamini A, B₁, B₂, B₆, B₁₂, C, D, E... ili u kombinaciji čineći komplekse, te uz dodatke minerala, pa i ugljikohidrata, bjelanjčevina, masnih kiselina. Mnogobrojne tvrtke nude svoje vitaminske pripravke dobivene kemijskim putem, dok su rijede one koje ih spravljaju isključivo iz svježeg voća i povrća uzgojenog bez dodatnih zaštitnih kemijskih sredstava. Usto, proizvođači vitamina često preporučuju jednu tabletu ili kapsulu, tabletu za žvakanje, šumeću tabletu, žličicu granula ili pak nekoliko kapi kojima se podmiruje dnevna potreba organizma.

Oni koji proizvode razne prehrambene namirnice svjesni su gubitka prirodnih vitamina prilikom pripreme svog

proizvoda, stoga ih dodatno obogaćuju, te ističu vitaminske dopune na sokovima, dječjoj hrani, bombonima, margarinima i slično.

S obzirom na različitost potrebe za vitaminima proizvođači su pribjegli proizvodnji vitaminskih dopuna prilagođenih određenoj dobnoj skupini i spolu, sportašima, trudnicama, dojiljama, bolesnima, rekonvalescentima, onima s povećanim fizičkim i mentalnim naporima i drugima.

Utvrđeno je da visoku cijenu štete nastale u stanicama organizma plaća zbog zagađenog zraka i vode te loše prehrane. Dvadesetogodišnjaci toliko ne primjećuju te štetne učinke, no oni se s vremenom počinju pokazivati. Stoga treba naviknuti već mlade da svakodnevno jedu što veću količinu svježeg voća i povrća i/ili uzimaju njihove dopune. No, nikada nije prekasno uključiti u svoju prehranu što više raznovrsnog voća ili povrća, ukoliko je to moguće. U protivnom, treba uzeti prehrambene do-

pune, a one su nam doista nadohvat ruke. Na taj način vodimo brigu o zdravlju, duljem i sretnijem životu.

Jedite s užitkom i razumno

Christine Neubauer, Foto: J.Guldener

Čini mi se da su bezbrojne informacije o dijeti i ishrani, koje nas pogađaju poput rafalne paljbe, donijele samo jedno: Većina ljudi jede još uvijek samo ono što im prija, ali to sada čine s grižnjom savjesti. Jer nama je uspješno utušljeno u glavu, da sve što prija, vodi k debljini, bolesti i zasigurno k preranoj

Ako se dobro odnosite prema svome tijelu, ono će vam prirasti srcu. Napravite suglasje sa samima sobom i svojom figurom.

smrti. Tada ne čudi ako više nema užitka i zadovoljstva u jelu. Tu se zaista može izgubiti apetit.

I ja sam sama mnogo godina bila pod utjecajem takvih informacija i prevladavajućeg pretjeranog ideala vitkosti. Nema gotovo dijeta koju nisam činila. Ništa nije koristilo. Tek kad sam shvatila i iskusila da čovjek mora jesti kako bi smršavio, i da to mora prijati, tada sam postigla svoju željenu težinu.

Danas imam samo pet pravila kojih se držim:

1. Jest s užitkom
2. Malo masnoće
3. Posve malo šećera
4. Bez bijelog brašna
5. Redovito kretanje

Sva druga pravila možete zaboraviti. Oslušajte svoje tijelo i jedite što Vam

duša želi. Vaše tijelo je najbolji savjetnik i ono Vam signalizira kad ste zaista siti.

Ako se odlučite za život bez dijete, tada za promjenu morate ostaviti vremena svome duhu i svome tijelu. Višegodišnje navike ne možete jednostavno odbaciti odjednom. Mršavljenje počinje u glavi, tek zatim počinju padati kilogrami. I ovdje vrijedi: za dobru stvar treba vremena. Osnovno pravilo za mršavljenje glasi: mršaviti jedan kilogram tjedno, ne više. Da biste smršali, jedite razumno i s veseljem, pa će se uspješno i trajno topiti vaše masne naslage. A za sve žene vrijedi: Stojte iza svoje ženskosti! Ne dajte da Vam itko kaže da Vaše ženske obline nisu lijepe. Ako se dobro odnosite prema svome tijelu, ono će vam prirasti srcu. Napravite suglasje sa samima sobom i svojom figurom.

Christine Neubauer
S njemačkoga: A. Batinić
(Aus: Gesund leben)

piše: Ante Vučković

Vjera i suze

Kršćanstvo nije vjera suza nego vjera koja briše suze, i to ovdje i sada.

Mi ljudi govorimo, jer nam je govor način življenja. Ne možemo ne govoriti. Govorimo, naravno, nadasve jezikom, ali govorimo i kada šutimo, kada se smijemo ili plačemo. Jer, i šutnja je govor. Doduše nijemi, ali ponekad rječiti i snažniji od onog riječima. Jer, i smijeh je govor. Bilo da je riječ o neobuzdanom smijehu ili onom koji služi kao maska iza koje plačemo na nevidljiv način. Bilo da je riječ o suzdržanom smijehu ili onom u kojem se nasluti punina radosti. I plač je govor.

Kada je Umberto Eco pisao svoj roman *Ime ruže*, po kojem je kasnije snimljen i istoimeni film, onda je u središte zločina koji su se događali stavio Aristotelov tekst o smijehu koji je doduše postojao u biblioteci, ali za kojega se nije smjelo znati, koji je doduše napisan, ali za kojega bi bilo bolje da ga nije bilo, kojega se doduše moglo čitati, ali koji bi, ako ga čitaš, donio vrlo brzo sa sobom smrt. Eco je htio slikom o zatrovanim stranicama, koje te truju dok ih listaš i čitaš, pokazati kako je srednji vijek, misleći nadasve na kršćanstvo, smatrao

da su smijeh i radost nešto protivno kršćanstvu, da su otrov za kršćanstvo. Jer, kršćanstvo bi trebalo biti nadasve ozbiljno, smrtno ozbiljno, smrtno tužno.

Ovaj će se prigovor o smrtno ozbiljnom kršćanstvu često ponavljati. Kršćanstvo bi bilo vjera koja propovijeda spasenje i otkupljenje, a njezini bi članovi izgledali odveć tužno i uplakano. To bi onda trebalo značiti kako je kršćanstvo promašaj, jer obećava spasenje, a njezini članovi plaču, obećava otkupljenje, a njezini članovi se ne znaju radovati.

No, kao što postoji razlika između radosti i smijeha, životne radosti i površne buke tako postoji razlika i između plača kao životne žalosti i plača koji prati životna raskrižja.

Kršćanstvo, to je nedvojbeno, poznaje plač i suze. Štoviše, u kršćanstvu su mjesta na kojima se snažno sabire Božja blizina istodobno i mjesta u kojima se najviše i najčešće liju suze. Mjesta koja su najpunija suzama istodobno su i mjesta na kojima ima najviše iskustava

životne radosti. Kršćanstvu nije došao u blizinu nitko tko na sebi ili na drugome nije osjetio prijelaz iz suza u radost. Na toj granici valja tražiti srce kršćanstva.

Svijet i suze

Kako se kršćanstvo izriče u suzama bit će razumljivije ukoliko prije toga uočimo na koji način svijet ophodi sa suzama. Svijet, naravno, poznaje suze i ima, naravno, načina na koji s njima ophodi. No, prvo što uočavamo jest da svijet nadasve ne podnosi suze. Suze nisu za javna mjesta i suze nisu za druge, osim ukoliko ne služe zabavi. Zabranjeno im je pojavljivanje u javnosti i kada se god pojave, znak su slabosti. Javnost ne voli

Kršćanstvo je prijelaz iz suza u životnu radost.

Ovakvi prijelazi praćeni suzama snažna su iskustva Božje blizine i ljubavi.

Kršćanstvo poznaje bolna i slaba mjesta ljudske duše, ali se njima ne služi kako bi ranjavalo, nego ih liječi.

slabe ljude. Ona hoće jake i snažne. Javnost ne voli žalosne ljude. Ona hoće nasimijane, mlade, vesele, zgodne i bezbrižne ljude. Suze su tu samo smetnja.

No, suze postoje. Ne može ih se dokinuti. Stoga im valja pronaći mjesto u privatnom životu. Iza zatvorenih vrata, u uskom krugu, po mogućnosti što užem, možda najbolje u osami kada nema nikoga blizu. I to barem iz dva razloga. Prvo, zbog toga da ne bude svjedoka moje slabosti. Tko god pozna moju slabost može me lako raniti, jer suze otkrivaju gdje smo slabi i ranjivi. Drugo, zbog toga da ne opterećujem druge svojim poteškoćama, jer koga god opteretim svojom mukom lako će jednog dana tražiti da zauzvrat nosim njegovu muku i bol.

Sve nam je teže pokazati svoje slabosti i sve nam je teže tražiti pomoć i oslonac u drugome. To je stoga što svijet od nas traži da budemo neranjivi i jaki, samostojni i snažni i stoga što svaka zatražena pomoć riskira da se pretvori u svoju suprotnost. Zatražim li samo jed-

nom pomoć, već sutra će me oni isti od kojih sam je tražio obasuti svojim zahtjevima.

Kršćanstvo i brisanje suza

Kršćanstvo ovaj svijet uistinu vidi očima koje su izoštrene za ljudske suze. Ne naziva pučka pobožnost uzalud ovaj svijet *dolinom suza*. No, ono nije vjera koja brisanje suza premješta u onostranost prepuštajući sve suze i sve uplakane njihovoj tužnoj sudbini u ovom svijetu. Ljudska krhkost je najdublje ljudsko iskustvo. Kršćanstvo je prepoznaje i istodobno vidi izlaz iz nje. Kršćanstvo nije vjera suza. Ono je prijelaz iz suza u životnu radost. Stoga se najdublja i naj-snažnija kršćanska iskustva smještaju upravo na ovaj prijelaz. Iz muke u olakšanje, iz suza u radost, iz osjećaja odbacjenosti u prihvaćenost. To je prijelaz koji zatira u trenucima kada u ispovijedi, nakon godina krutosti i zatvorenog uha za život vlastite duše, otkrijem da moj grijeh nije od mene udaljio Božju ljubav i proplačem što nisam ljubio Ljubav koja me nije napuštala. To je trenutak kada, nakon desetljeća, po prvi put izrečem nasilje i nepravdu koja mi je načinjena, a ja sam cijelo vrijeme krivnju svaljivao na Boga i onda otkrijem da me on nikada nije pre-stao ljubiti pa proplačem zbog svoga sljepila za Ljubav koja me ljubi. To je trenutak kada, nakon cijelog života zatvorenog za oproštenje, otkrijem kako sam cijelo vrijeme svoje srce trovao mržnjom i osvetoljubivošću i zatvarao se Bogu koji me nikada nije odbacio i otkrijem kako stoji uza me raširenih ruku i ljubi me i proplačem, jer nisam znao ljubiti Ljubav.

Ovakvi prijelazi praćeni suzama snažna su iskustva Božje blizine i ljubavi. Tko je prošao kroz njih zna kako kršćanstvo poznaje suze, ali nije plačna vjera, nego vjera radosti. Zna kako kršćanstvo poznaje bolna i slaba mjesta ljudske duše, ali se njima ne služi kako bi ranjavalo, nego ih liječi. Kad Isus poziva k sebi izmučene i opterećene, ne čini to da bi ih učvrstio u njihovim mukama, nego da bi ih olakšao, obrisao suze i ispunio životnom radošću. Tko je uz Isusa iz suza prešao u radost sluti što znači iz smrti prijeći u život. ■

Sve prolazi, Bog i vjera

Pjevački zbor s časnim sestrama u Darmstadtu

Hrvatska katolička misija u Darmstadtu, (Feldbergstr. 32, 64293 Darmstadt, tel. 06151 896266) broji više od 3100 vjernika, a osnovana je 1969. U misiji djeluju franjevci provincije Presvetog Otkupitelja. Prvi je dušobrižnik bio fra Roko Romic, a nakon njega slijede fra Frano Bilokapić i fra Nediljko Budimir-Bekan, te današnji voditelj fra Ivan Vidović. U župi također kao pastoralne suradnice djeluju i školske sestre franjevske Splitske provincije; u početku s. Božena Duvnjak i s. Vitalija Križan te s. Rozarija Župić, a danas s. Damjana Damjanović i s. Anđela Milas.

Mise se nedjeljom služe u Bensheimu u 10.00, a u 12.00 u crkvi St. Fidelis u Darmstadtu. Svake prve i treće subote u mjesecu u 17 sati mise se služe u Wormsu, a svake druge i četvrte subote u 16.15 u Groß-Zimmernu.

Sadašnji voditelj misije fra Ivan Vidović službu je preuzeo prije nešto više od godinu dana. U misiji se održavaju razne aktivnosti. Posebno se ističe rad s djecom. Vjeronauk pohađaju učenici od prvog do desetog razreda. Posebno se također drži vjeronauk za prvopričesnike i za potvrđenike, a radi se i s ministrantskom skupinom koja

broji petnaestak članova. „Pastoralni problemi u župi su posebno povezani uz slabo poznavanje hrvatskog jezika kod mladih, a poseban problem je što se misija proteže na velikom prostoru. Naši ljudi na području misije uglavnom rade u ugostiteljstvu, bolnicama i umirovljeničkim domovima, pa ih je stoga teško skupiti nedjeljom i blagdanom, a jedan je broj dosta dugo u Njemačkoj i pomalo su se udaljili od misije. Možda takvi dodu povremeno u pojedinim prigodama, za krštenje, vjenčanje i sl. Jedan broj naših vjernika ušli su u miješani brak, pa su se malo i izgubili. U župi djeluje župno vijeće koje broji osam članova, i to s područja cijele misije. Sastajemo se po potrebi. Ljudi su spremni na suradnju, ali su dosta zaposleni, pa često nemaju vremena. U misiji djeluje i folklorna skupina s dva odsjeka: za djecu i odrasle. Godišnje organiziramo i nekoliko izleta s mladima. Posebno težište cjelokupnog pastoralnog djelovanja nastojimo staviti na odgoj mladih“, kazao je fra Ivan Vidović, dodavši kako misija njeguje dobru suradnju s drugim našim misijama. „Svećenici rado priteknu u pomoć, posebno u većim potrebama ispovijedi, zamjeni u predvođenju misnog slavlja i sl. Također negujemo dobru suradnju i s

Hrvatska katolička misija u Darmstadtu osnovana je 1969. Danas broji oko 3100 vjernika. Iako je okrenuta u pastoralno djelovanju posebno prema djeci i mladima, svoje aktivno usmjerava i prema djelovanju među odraslima.

domaćom njemačkom Crkvom i misijama drugih materinskih jezika. Nekađ imamo i zajedničke mise i pobožnosti, npr. pobožnost križnoga puta.“ U župi se objavljuje i prigodni misijski listić „Sv. Leopold Mandić“ preko kojega se vjernici informiraju o važnijim događanjima unutar misije. Redovito za Božić i Uskrs te preko ljeta u misiju dolazi kao pomoć i svećenik iz domovine, a to je uglavnom dr. fra Jure Šimunović.

Vjernici se rado odazivaju na suradnju

U misiji djeluju i dvije pastoralne suradnice s. Damjana Damjanović i s. Anđela Milas. S. Damjana je u misiji osmu godinu, a s. Anđela od listopada 2001. One drže vjeronauk na području misije za oko 100 djece. Sestre posebno pripremaju djecu za sakramente. Ove će godine, kako ističe s. Damjana, u misiji biti trinaest prvopričesnika. Sakrament potvrde u misiji se slavi svake druge godine, tako da će ih sljedeće godine biti do pedeset. Sestre također posjećuju bolesnike i obitelji, te vode liturgijsko pjevanje. Tu je također i jako zahtjevan rad s djecom, mladima, ali i odraslima. Uz redovite obveze, sestre rade i oko organizacije pojedinih događaja tijekom liturgijske godine, među koje posebno spadaju blagdani Božića i Uskrsa, a tu je i priprema oko natjecatelja za Biblijsku olimpijadu. Posebna pozornost posvećuje se i uvježbavanju misijskog dječjeg i zbora mladih, koji je prošle godine nastupio u Giessenu na IV. smotri zborova. Članovi zbora odraslih okupljaju se na probama četvrtkom navečer, a po potrebi češće. Vjeronauk se drži na više mjesta u misiji i to utorkom u Bensheimu, četvrtkom u Wormsu te petkom i subotom u Darmstadtu. „Čovjek nikad ne smije biti dokraja zadovoljan onim koliko radi.

ostaju

Bilo bi potrebno posebno više raditi s mladima na kojima ostaje budućnost misije. Primjećuje se kao da se otuđuju. Kod mladih generacija poseban je problem nedovoljnog poznavanja hrvatskog jezika. To je posebno vidljivo kod one djece čiji su roditelji također rođeni u Njemačkoj. Problem je također kako privući one koji nemaju potrebu dolaziti u misiju. Jedan ih broj kaže kako oni idu u njemačku crkvu. To bi bilo dobro da je tako, ali

se bojimo da je ipak drukčije. Izuzetak uvijek postoji. Vjernici su divni, rado se odazivaju na suradnju i daju svoj doprinos u misiji prema svojim sklonostima i mogućnostima. Posebno rado čitaju na misi", istaknula je s. Andela.

„Povezanost je i danas jako važna“

O tome što za njih znači ta zajednica posvjedočili su i sami vjernici. Ante Burazin porijeklom iz Ciste Velike u Imotskoj krajini, predsjednik je župnoga vijeća. Sa suprugom Evicom i troje djece već trideset godina živi u Darmstadtu. Kaže da je sretan, ako preko župnog vijeća može pomoći svojoj hrvatskoj katoličkoj zajednici. Ističe kako u župnom vijeću nastoje biti aktivni, pokreću pojedine akcije kako bi se svi osjetili

dijelom te zajednice kako bi svatko prema svojim mogućnostima i sposobnostima dao u tome svoj doprinos. Anica Šarić je 35 godina u Njemačkoj. Porijeklom je iz Tomislavgrada. „Otkako sam došla u Njemačku, uvijek sam dolazila na misu. To mi je značilo jako puno. Muž mi je umro. Imam dvoje djece, pa sam to nastojala prenijeti i na svoju djecu. Važno je da se i dalje okupljamo na ovakav način. Posebno je to dobro za mlade.“ Djevojka Ivana Bosankić ima 18 godina. Porijeklom je iz Brčkog. U Njemačkoj je devet godina. Pohada gimnaziju. Rado dolazi na misna slavlja. Posebno je veseli što se na misi okupljaju njezini vršnjaci te ističe kako bi dobro bilo mladima dati više sadržaja. Ističe kako ovakva okupljanja pomažu mladima i da ne zaborave hrvatski jezik. Stipe

Ruščić je u Njemačkoj već 36 godina, a rođen je u mjestu Strizirepe kod Trilja. „Uvijek sam bio uz našu misiju, a to mi je puno značilo u životu. Sretan sam kad vidim da i naši mlađi nastavljaju dolaziti u misiju, a dobro bi bilo da se ubuduće još više radi s njima“. Ilija Jurić je iz Prozora. U Njemačku je došao nedavno. „Svake nedjelje sam tu na misi. Malo popričam s našim ljudima i odmah je lakše.“ Ljiljanka Šilić iz Konjica u Njemačkoj je već dulje vrijeme. Na misu dolazi redovito. Ističe kako je važno za naše ljude da se okupljaju u svojoj misiji. „Moramo biti jedinstveniji, bez obzira odakle tko potječe. Posebno tako moramo odgajati naše mlade.“ Ante Čikeš iz Žeževice u Njemačkoj 25 godina živi sa svojom obitelji. Kaže kako bi se naši ljudi koji žive u Darmstadtu još više trebali okupljati oko svoje misije. Marko Kolar iz Konjica 28 godina je u Njemačkoj. Tu živi sa svojom obitelji. Od početka dolazi u misiju. Pjeva u misijskom crkvenom zboru. „Da nije bilo povezanosti naših ljudi za vrijeme rata, sve bi bilo uzalud. Ta je povezanost jednako važna i danas. Sve dolazi i prolazi, ali Bog i vjera jedino ostaju. Dobro je i za naše mlade da se nastave okupljati. Na to bi ih trebali poticati njihovi roditelji. Oni stariji koji su dosad dolazili, oni će dolaziti i dalje. Oni koji nisu, njih će biti teško pokrenuti. Budućnost je na mladima, koje valja motivirati. Ne bi bilo dobro da se izgube u tom svijetu u kojem žive. Mi se Hrvati ne bi trebali također dijeliti po regijama. Narod smo iste vjere i nacije i trebali bi biti jedinstveni. Naša dioba po regijama ili na nekoj drugoj osnovi, naša je propast.“

Adolf Polegubić

Župnik fra Ivan Vidović i delegat fra Josip Klarić s ministrantima na misi u Darmstadtu

Vjernici na misi u Bensheimu

● **Frankfurt** – U prostorijama Zagrebačke banke u Frankfurtu bila je od 14. prosinca 2001. do prvog veljače 2002. postavljena izložba slika Sunčice Grubišić rođ. Dvornik. Umjetnica se predstavila zanimljivim radovima, koji su privukli pozornost ljubitelja umjetnosti. Sunčica Grubišić, koja živi u Reinheimu, imala je dosad osam samostalnih izložbi, a sudjelovala je i na četiri skupne izložbe. ■

● **Hanau** – Župnik o. Marijan Kovač obilazi obitelji dijeleći im božićni blagoslov, koji prima veliki broj obitelji. Darovi za blagoslov namijenjeni su nezbrinjutoj djeci u Caritasovu domu u Brezovici kod Zagreba te misionaru Ambrozu Kneziću u Zambiji. Na ponoćkama se za potrebe Caritasa skupilo 390 DM u Marburgu, 600 DM u Fuldi i 1500 DM u Hanau. Zajednica je pokazala solidarnost s obitelji Janković, koja je 17. siječnja izgubila majku Veroniku. ■

● **Kelkheim** – Što je to „crkvena godina“? Na to pitanje odgovara tekstom i grafički „MTH“, pastoralni listić HKM Main-Taunus/Hochtaunus sa sjedištem u Kelkheimu kod Frankfurta. Misa za djecu i mlade slavi se i u ovoj zajednici (3. veljače). U toj misi na poseban način sudjeluju i djeca i mladi. Polovicom veljače održava se roditeljski sastanak za prvopričesnike i krizmanike. Probe crkvenoga zbora počele su 18. siječnja, a probe pjevanja za mlade „koji do sada nisu prisustvovali probama“ ili se „nisu usudili doći“ počele su 15. siječnja. Svi vjeroučenici od 14 do 18 godina pozivaju se četvrtkom u 18 sati na zajedničko učenje i pripreme gradiva za Biblijsku olimpijadu, koja će se održati 27.4. 2002. u Offenbachu. ■

● **Berlin** – Poslije mise zahvalnice na Silvestrovo u sakristiju crkve sv. Klementa ulaze čovjek i žena. Pozdravljaju župnika i uručuju mu jedno pismo moleći da ga pročita. Župnik najprije misli da je to jedno od pisama koja kruže Berlinom i ljudima unose strah u kosti. No, pismo je bilo veselijeg sadržaja. Dirljivo i poticajno za mnoge. Odisalo je ljubavlju, pažnjom i topline, osobito za one koji su u nevolji. Ono bi moglo biti poticaj za razmišljanje i djelovanje mnogima u ovoj godini, pa ga prenosimo.

Cijenjeni fra Josipe, mi dolje navedene obitelji i pojedinci: Višnja

Krstanović, Jela i Ivan Galić, Darinka i Mate Kraljić, Ruža i Zvonimir Perković, Ruža i Tomislav Basić, Ljuba i Stipe Ištuk te Franciska i Petar Delić, sastajemo se svake godine prigodom božićnih blagdana i posjećujemo jedni druge. Prije nekoliko godina dogovorili smo se da „obitelj domaćin“ ne dobiva „darove“ već da umjesto toga svaki „gost“ daje svoj prilog u zajedničku blagajnu. Na taj smo način za božićne blagdane skupili 700 DM. Naša zajednička želja je da taj skromni prilog darujemo najpotrebitijoj obitelji ili osobi kninske župe. U svezi s tim molimo Vas da nam pomognete skupljeni novac predati preko župnika u Kninu. Nadam se da ćete nam pomoći i na tomu Vam najsrdačnije zahvaljujemo.

Župnik je obećao pomoći i od srca im zahvalio. Obećao je da će o toj lijepoj njihovoj gesti izvijestiti i novine, što na ovaj način i čini.

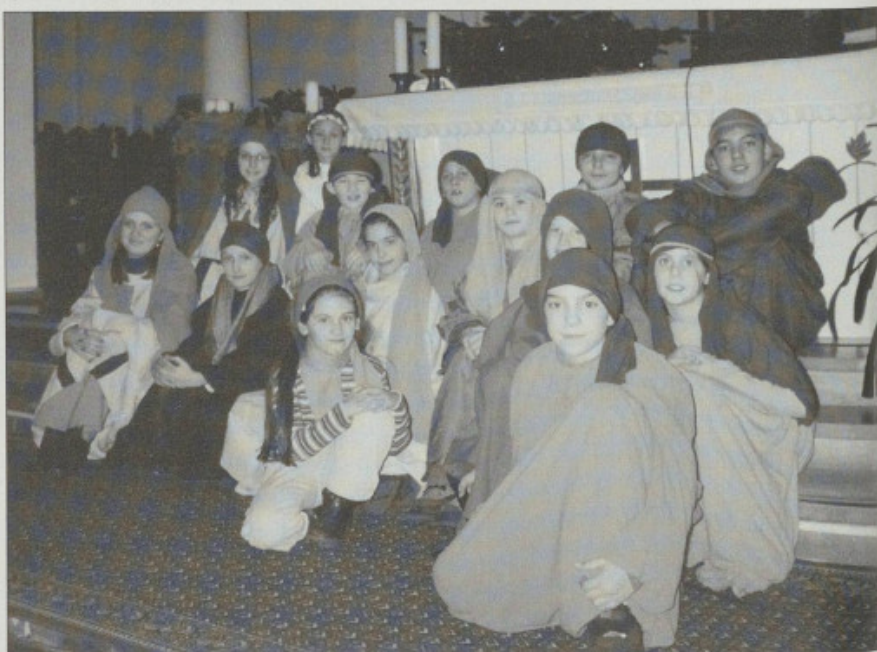
Vrijedni ministranti naše zajednice s kojima radi fra Radoslav Tolić imali su 13. siječnja, na blagdan Isusova krštenja, svoju feštu u misijskom centru. Za njih 25 priređena je tombola, koju su neki igrali prvi put. Bilo je uzbudljivo i napeto. Dobitnici su se radovali dobitcima. Desetgodišnja Ivana Perak dobila je zadnju i najvrijedniju tombolu – CD-player. Ivana je kao dvogodišnja beba s roditeljima došla u Berlin kao prognanica iz Jajca. S njom su svi ostali podijelili radost. Ministranti su na koncu dobili još na dar knjigu i olovke. J. Župić

● **München** – U nedjelju, 20. siječnja, u Münchenu je održana humanitarna priredba pod nazivom „Jedno srce – jedna duša“. Priredbu je priredila „Hrvatska zajednica „Herceg-Bosna e. V.“ u suradnji s većinom hrvatskih udruga u bavarškoj metropoli. U informativnom dijelu priredbe o političkom položaju Hrvata u BiH govorili su Ivo Andić-Lužanski, dr. Marko Veselica i Niko Lozančić. O svojim uzničkim godinama u haaškom zatvoru govorili su nepravедно optuženi i oslobođeni Zoran i Mirjan Kupreškić te Pero Skopljak. O stanju u srednjoj Bosni nazočne je izvijestio fra Franjo Grebenar, legendarni ravnatelj ratne bolnice u Novoj Biljoj. Od bogate tombole i drugih darova uputit će se pomoć hrvatskimuznicima u Haagu. U zabavnom dijelu programa nastupile su misijske folklorne skupine i ženska pjevačka skupina „Lira“, a nastupio je i Mate Bulić. ■

● **Lüdenscheid** – Prošle godine bilo je 14 krštenih, 16 prvopričenika, 5 krizmanika a vjenčana su 4 para. U domovinu je upućena pomoć u iznosu od 23 580 DM, od čega 8 000 DM siromašnim studentima u BiH, 6 580 za gladne u Kninu, 6 500 za pokumljenu župu Dolac kod Travnika te 2 000 za crkvu sv. Josipa u Ražinama kod Šibenika. Misijsko glasilo „Luč“ izašlo je o Božiću u boji i na 40 stranica. ■

● **Moers** – Prošle godine bilo je 10 krštenih i 7 prvopričenika a vjenčana su 4 para. Pokladna priredba održava se 2. veljače u Franziskushaus-u. ■

Djeca HKM Berlin pokazala su se i ovaj put odličnim glumcima na božićnoj priredbi

Srebrni pir Janje i Stjepana Blažević iz HKM Ulm

● **Ulm** – „Zahvaljujemo Bogu i Mariji za ljubav i blagoslov koji smo primili u našem životu i djecu koju smo dugo čekali.“

U nedjelju 30.10.2001., u St. Georgs-kirche u Ulmu, svečano su proslavili svoj srebrni bračni jubilej Janja i Stjepan Blažević. Na svetoj misi čitanja je čitala najstarija kći Marija, a pjesmom „Milost“ sin Gabriel i Dominik, zaželjeli su svojim roditeljima još puno sretnih godina, zdravlja i ljubavi.

Stjepan Blažević rođen je 22.12.1951., u Boderištu, Brčko, a Janja, rođena Tunjić, 15.5.1956. u Špionici. Vjenčali su se u župi, Boće, općina Brčko, 4.8.1976.

Nakon svete mise slavlje je nastavljeno u misijskim prostorijama uz drage uzvanike rodbinu i prijatelje. **Janja Kobaš**

● **Kelsterbach** – Vjernici HKM Rüßelsheim ugostili su 14. prosinca prošle godine u Kelsterbachu mlade iz župe Ovčarevo kod Travnika. Gosti su sudjelovali u božićnoj priredbi, koju je pripremila s. Estera Marijić. Petnaest djevojanica iz Ovčareva izvelo je dojmljivu predstavu pod nazivom „Srebrna Bosna“, koja govori o stradanju srednjobosanskih Hrvata u nedavnom ratu. Predstava je pozdravljena burnim pljeskom i oduševljenjem svih nazočnih. Glumce iz Bosne predvodili su župnik fra Ivo Kramar, časne sestre Ružica Marijić i Monika Knežević te ravnatelj hrvatskog amaterskog glumišta iz Travnika Anto Bilić. Istu predstavu gosti su izveli u HKM Gießen. **B. Nikić**

● **Hagen** – Misijska pastoralna suradnica gđa Gisela Kliewer proslavila je 16. prosinca prošle godine svoj 60. rođendan. Iako Njemica i nastavnica na katoličkoj školi u Hildenu, ona izvrsno govori hrvatski i skoro tri desetljeća radi u našoj zajednici. Osobito je angažirana u radu s mladima, a za veliki humanitarni angžaman dobila je i odličje njemačke vlade. Njezino je geslo bilo i ostalo: „Život bez ljubavi prema bližnjemu nema smisla“.

Zato se na proslavi njezina rođendana skupilo mnoštvo vjernika, pa je dvorana bila premala za sve koji su joj željeli čestitati i zahvaliti. U njezinu čast priređen je jednodjelni program s pjesmama, recitacijama, igrokazom. Župno vijeće na čelu sa župnikom don Stipom Vrdoljakom pobrinulo se za ukusan ručak. **Valent Tomšić Wetter**

povijesti, bl. kardinala Alojzija Stepinca“, kazao je o. Vučemilo.

Potom se nazočnima s nekoliko riječi obratio i delegat o. Klarić. „Večerašnji skup je znak da nismo zaboravili ni svoj hrvatski jezik, ni hrvatsku kulturu, niti svoje hrvatske velikane i duhovne veličine kao što je bio bl. kardinal Alojzije Stepinac. Na nama je da te uzore i vrijednosti prenesemo i na naše mlade generacije i to prije svega svjedočanstvom vlastita života.“

Bogati program, koji se sastojao od tri dijela, započeo je prigodnim recitalom „U čast Tvoju, blaženi kardinale!“ – „Hajdemo kroz hrvatsku povijest“, koji je priredio profesor na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju fra Josip Grbavac. U daljnjem programu nastupili su zbor HKM Mainz, zbor „Mato Leščan“ HKM Frankfurt, Cecilija Car – mezosopranistica uz pratnju na glasoviru Nine Cossetto, zbor djevojaka HKM

Gđa Gisela Kliewer primila je brojne čestitke za 60. rođendan od vjernika HKM Hagen

● **Frankfurt** – Svečana akademija u čast bl. kardinala Alojzija Stepinca pod nazivom „U čast Tvoju, blaženi kardinale“ održana je u subotu 19. siječnja u dvorani „Bikuz“ u Frankfurtu na Majni u organizaciji Hrvatske katoličke misije. Na svečanosti se okupilo više od petsto Hrvata katolika, a među visokim gostima bili su delegat za hrvatsku inozemnu pastvu u Njemačkoj o. Josip Klarić i konzul hrvatskog konzulata u Frankfurtu Silvio Kus. Na početku je sve pozdravio domaćin voditelj HKM u Frankfurtu fra Petar Vučemilo. „Uistinu je dostojno i pravedno da ovo vrijeme zajedno provedemo u čast velikana naše hrvatske

Frankfurt, Anita i Toni Katić, A, B i C skupina folklornog ansambla „Croatia“ iz Frankfurta, jazz skupina Ruža iz Mainza, klapa „Ferali“ iz Frankfurta te VIS „Moris band“ iz Frankfurta. Program je uspješno vodila Betina Mamić.

U HKM Frankfurt prošle godine bilo je 93 krštenih, 73 prvopričesnika, 101 krizmanih, 22 vjenčana te 21 umrlih. ■

● **Giessen** – U protekloj 2001. godini bilo je osam krštenih, pet prvopričesnika a vjenčana su tri para. Prva pričest slavio će se 14. travnja, a podjela sakramenta krizme 16. lipnja u Giessenu. ■

ZVONKO ČULINA, iz zbirke „Sjene iskona ili pečati modrine – Schatten des Ursprungs oder Wahrzeichen des Azurs“, Wuppertal – Zagreb 2001.

Sjena Iskona

*kad oči uprem u daljinu
moćno nebo
kad sanjam
u noćima dugim
plavet mora
borovi na vjetru
tad dobivam staro ime
živim
sjenama iskona
postajem
prvotan*

*iza
u magli
ostaše kupine
čvorci i masline
vinogradi smeđi
sad osvrnut tamo
napregnuta srca
živi sve
u lijepoj uspomeni
okrećem oči
ka žarkome jugu
noći rasturam
živim*

*za svijetle dane
velika je snaga
u tebi Domajo
radosti moja
i sve moje rane
sanjam te i snivam
uranjam u misli
da jednom
kad sve ovdje zgasne
u tebi osvanem.*

*pjevam
a glas mi se ledi;
usne moje
nijeme, ukočene...
brkam dan i noć
cvjetove dobra i zla
ostavih ljubice
i jorgovane
livade pune plavog sna
mahnito jurim
redaju se godine zrele*

*padaju poput
razmrskane pjene
istine mnoge divne...
odlazim u modro jutro
zarobljava me
pohotna jesen...*

*da mi je samo
jedan češer
iz borove šume
ili cvijet badema
jedan južni dan
dovoljan je
da kriknem od radosti
da očistim
sve skupljene pakosti
da zablistam
prolistam*

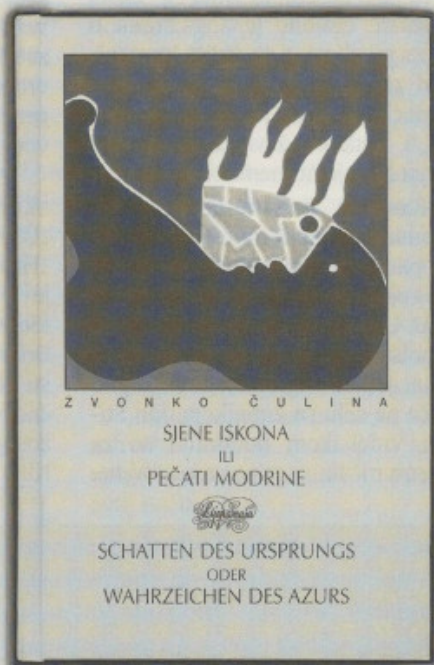
*kao mladice murve
u dvorištu djetinjstva
da zapjevam
pored ognjišta starog
kao sretna
muza pjesništva*

*maslina stara
ko utvara draga*

*duboko mi u srcu
obitava
obala duga
borova šuma
pučine plave
u meni krvare*

*ribara pjesma
vinogradi
šumovi vesla
murvači stari
avlije kamene
ognjišta crna
maslačići nježni
ježinci neizbježni
sve mit to duboko
u duši leži
sve me to trvi
boli i tješi
maraška, smokva
rdobrad, šmrika
grana graba
ponos i dika*

*alga mi dadilja
zvjezdača druga
ponesoh zauvijek
pečate juga*

Schatten des Ursprungs

*wenn ich die Augen in die Ferne richte:
gewaltiger Himmel
wenn ich träume
in langen Nächten:
Blau des Meeres
Kiefern im Wind
dann trage ich den alten Namen
lebe
in den Schatten meines Ursprungs
finde
zu meinen Quellen zurück*

Primorsko znamenje

*iako netalesiran za jezike ljudske
savršeno razumijem krikove galebova
šutnju riba i školjaka
kvrcanje starih borova
igre leptira i cvrčaka
mistične himne valova
zvukove vesala i motika
iako ponekad ratujem s ljudima
u miru sam s šparogama, maslinama
vinogradima
uklapam se u svaku melodiju kamenja
mora i vjetra
u prirodnu čistoću zemlje
i plavet neba
kao presaden korijen
lako razlikujem snage životnih materija
mirišući sve do najčulnijih
promjena...
podnašam snagu iskona
prenosim genetiku vremena
od zemlje zemlji
kamenju od kamena
živi se, trpi, voli
umire
s ljubavlju i tjeskobom
(u)rođenog bremena*

Brief des Delegaten

*Liebe Leserinnen und Leser
der Lebendigen Gemeinde,*

vor uns stehen neue pastorale Pläne und Herausforderungen. Eine der aktuellen Herausforderungen ist auch die Integration. Über sie wurde lange Zeit geschwiegen. Einige haben sie als Assimilation verstanden und mit letzterer gleichgesetzt und viele wollten über sie erst gar keinen Gedanken verlieren. Heute wird über Integration auf allen politischen Ebenen gesprochen. In der Kirche spricht man heute ebenfalls über die Integration viel lauter als man das früher getan hat. Die Ortskirche in Deutschland weiß, dass die katholischen Gemeinden anderer Muttersprache noch immer eine große und wichtige Rolle im religiösen und kulturellen Leben der Migranten spielen. Sie weiß, wie wichtig die Muttersprache im Gottesdienst und in der Glaubenspraxis ist und dass im Leben des Menschen die Volkstradition und Kultur wesentliche Elemente sind.

Ebenso wichtig ist es, die Sprache, Kultur, Glaubenspraxis und Tradition der Ortskirche zu kennen, in der die katholischen Gemeinden anderer Muttersprache tätig sind. Und damit es nicht zu einer völligen Assimilation (Verlust der eigenen Identität) oder zu einer Isolation (Entfremdung und Selbstverschließung) kommt, ist die Integration der einzige und richtige Weg. Was bedeutet folglich Integration? Integration ist ein dynamischer und differenzierter Prozess der Annäherung, die in zwei Richtungen verläuft und gleichermaßen die Einheimischen und die Migranten betrifft. Integration ist also nicht, wie man manchmal vernehmen kann, eine Einbahnstraße sondern eine Straße, die in zwei Richtungen verläuft.

Integration ist also nicht, wie man manchmal vernehmen kann, eine Einbahnstraße sondern eine Straße, die in zwei Richtungen verläuft. Integration bedeutet, sich einander anzunähern, den anderen kennen zu lernen, zu kommunizieren, die Gemeinschaft zu suchen und ohne Reserviertheit einander anzunehmen. Die deutsche Gesellschaft und die Politiker haben eingesehen, dass sie nicht genügend an der Integration gearbeitet haben, dass wir lange nebeneinander gelebt haben und dass es jetzt sehr

In der katholischen Kirche gibt es keine Fremden. Die kroatischen Pilger aus Moers in Rom.

Die Herausforderung der Integration

schwer ist, die ausländischen Mitbürger zu integrieren. Viele haben, auch in den Reihen der Kirche, gedacht, dass sich dieses Problem mit der Zeit selbst löst, wenn auch nicht in der ersten, dann aber in der zweiten und dritten Generation. Die Wirklichkeit zeigt in der Praxis jedoch ein anderes Bild: Wir kennen uns wenig und nur ungenügend und immer noch

so lebendige Kirche Christi mitgestalten. In diesem dynamischen Prozess der Integration, der langwierig und mühsam ist, gilt es die Menschen auf beiden Seiten vorzubereiten und ihnen zu helfen, diese Prozesse leichter zu verstehen und anzunehmen. Wenn die Ortskirche die Katholiken anderer Muttersprache annimmt, verliert sie dabei nicht an ihrer Identität sondern im Gegenteil; auf diese Weise bestätigt sie ihre allgemeine Bestimmung. Wenn die katholischen Gemeinden anderer Muttersprache oder Missionen sich aktiv in das Leben der Ortskirche einschließen, werden sie auf diese Weise nicht versinken, ärmer werden oder untergehen sondern dadurch reicher werden und praktisch beweisen, dass es in der katholischen Kirche keine Fremden gibt und dass wir immer alle „zu Hause“ sind. Die gemeinsame Sendung, welche die Ortskirche und die katholischen Gemeinden anderer Muttersprache haben, nämlich die Verkündigung des Wortes Gottes allen Geschöpfen, verlangt auch eine wahre Zusammenarbeit, Annäherung, gegenseitiges Kennenlernen und Annehmen der Andersartigkeit des Anderen.

Liebe Leserinnen und Leser der Lebendigen Gemeinde, ich wünsche Ihnen alles Gute und grüße Sie bis zur nächsten Ausgabe Ihres und unseres Blattes *Lebendige Gemeinde*.

Ihr
P. Josip Klarić, Delegat

Integration ist ein dynamischer und differenzierter Prozess der Annäherung, die in zwei Richtungen verläuft und gleichermaßen die Einheimischen und die Migranten betrifft. Integration ist also nicht, wie man manchmal vernehmen kann, eine Einbahnstraße sondern eine Straße, die in zwei Richtungen verläuft.

sind wir uns fremd. Wir, die Katholiken der Gemeinden anderer Muttersprache sind durch unsere christliche Sendung dazu aufgerufen, bei der Verwirklichung der Gemeinschaft mit anderen, sowohl auf kirchlicher als auch auf gesellschaftlicher Ebene, die Ersten zu sein.

Die katholischen Gemeinden anderer Muttersprache sind keine Ghetto-Gemeinden und wollen solche auch nicht sein. Sie verstehen sich als sehr wichtiger Teil der Ortskirche und wollen sich in alle kreativen Prozesse einschließen und

Der Heimat-Diakon

Es war ein sonniger Sommertag, der die Menschen an jenem Mittwoch, dem 1. August 1979, schon früh auf die Straßen und Plätze vor Zagreb zog. Mittendrin ein Franziskaner, 21 Jahre alt, einen Koffer in der Hand, in den Augen schwere Tränen.

Wenig später bestieg Antun Vrbanc, jener junge Ordensmann, den „Hellas-Express“, den Zug von Athen nach Dortmund, der regelmäßig Gastarbeiter nach Deutschland brachte.

Damals gab es noch die Volksrepublik Jugoslawien, und der auf Lebenszeit gewählte Staatspräsident Josip Tito gewährte bereitwillig Reisefreiheit, konnte auf diese Weise unzählige Arbeitslose in den Westen verabschieden und erhielt im Gegenzug von den Gastarbeitern harte Devisen zurück ins Land.

Den jungen Franziskaner freilich zog es nicht zum Geldverdienen nach Deutschland, sondern des Studiums wegen. Deutsche Theologen, erzählt er, hatten schon damals einen großen Ruf in seiner Heimat. Bei ihnen lernen, Professoren wie Johann Baptist Metz und Herbert Vorgrimler hören, das wollte er.

Also stieg er in den Zug, zusammen mit hunderten von jugoslawischen Gastarbeitern, und fuhr los. Nach Münster.

„Auch wenn ich eigentlich damit gerechnet hatte, in zwei oder drei Jahren zurückzukommen – der Abschied von Zagreb war der traurigste Moment meines Lebens“, erzählt er heute. Die Fahrt nach Deutschland war die Fahrt in ein völlig anderes Leben. Alles sollte sich ändern. Alles.

Heute ist er 22 Jahre älter und längst kein Franziskaner mehr; er ist verheiratet mit seiner deutschen Frau Angela, er hat drei Töchter und einen Sohn im Alter von 13 bis 18 Jahren, die allesamt die deutsche Staatsangehörigkeit haben; und am Sonntag den 28.10.2001 weihte ihn Bischof Lettmann mit sieben anderen verheirateten Männern zu Ständigen Diakonen.

Auch in seiner Heimat hat sich alles verändert: der Untergang des Kommunismus, der Zusammenbruch der Volksrepublik Jugoslawien, der Krieg auf dem Balkan, die Errichtung des unabhängigen Staates Kroatien...

Auch wenn er seit langem weit weg von seiner Heimat lebt: in Münster hat Antun Vrbanc all das hautnah miterleben können. Seit er in Westfalen lebt,

Antun Vrbanc (geb. 1958 in Ivanovec, Čakovec) ist am 28. Oktober 2001 von Bischof Lettmann (Münster) zum Ständigen Diakon geweiht worden. Der Familienvater ist schon lange Seelsorger für die kroatischsprachigen Katholiken in der kath. Mission Münster.

engagierte er sich in der katholisch-kroatischen Mission, in der Gemeinde der kroatisch sprechenden Katholiken – Menschen, von denen viele als Gastarbeiter nach Deutschland kamen – im Hellas-Express wie er. Er kennt ihre Gefühle, ihre Heimatsehnsucht einerseits, ihr eigenständiges Leben in Deutschland andererseits.

Nachdem er seine Frau kennengelernt und aus dem Orden ausgetreten war, unterstützte der damalige Kroaten-seelsorger, der Franziskanerpater Bruno Lekić, den Theologen. Nach der entsprechenden Ausbildung begann Antun Vrbanc 1988 hauptamtlich als Pastoralreferent in der kroatischen Mission Münster, die für rund 3000 Katholiken in den Kreisdekanaten Warendorf, Recklinghausen, Coesfeld, Steinfurt und natürlich in Münster zuständig ist.

Manchmal hat man den Eindruck, er mag über seine franziskanischen Wurzeln nicht so recht sprechen. Nicht, weil ihm das alles nicht mehr wichtig wäre. Eher weil er Sorge hat, man könnte ihm vorwerfen, untreu geworden zu sein. Dabei hat ihn der heilige Franziskus von Kindesbeinen an geprägt. Nach acht Jahren Volksschule wurde er von seinem Heimatort Čakovec, in dem bis heute noch seine Geschwister leben, auf das franziskanische Gymnasium nach Samobor geschickt. Dass diese Schule „Seminarium“ genannt wurde, ist bezeichnend: mit 16 trat er ins Noviziat der Franziskaner ein.

„Ach, natürlich! Ich liebe die franziskanische Spiritualität“, sagt er dann doch. „Ich liebe den Sonnengesang des heiligen Franziskus...“ Und dann erzählt er, wie wichtig es für ihn ist, in der Natur zu sein, die Schöpfung zu erleben – beim Joggen ein-, zweimal die Woche, oder beim täglichen Radfahren zur Arbeit in die Stadt. Damit lässt er es dann aber auch bewenden, was seine franziskanische Ader angeht. Den Rest behält er für sich.

Viel lieber erzählt Antun Vrbanc von seiner Arbeit.

Auch da windet er sich anfangs: „Es klingt so schnell wie eine Floskel“, sagt er, „aber ich liebe meinen Job!“ Was heißt Job? Das ist das falsche Wort. Was ich hier tue, ist das, was ich tun will, was mich ausfüllt. Ja“, sagt er und bringt es auf den Punkt, endlich: „das ist meine Berufung.“ Seine Frau Angela, selber als Diplomsozialarbeiterin im kirchlichen Dienst der Kinderhauser Arbeitslosen-Initiative tätig, bekräftigt, was er sagt: „Du bist du! Du könntest gar nicht anders.“

Konkret heißt das, dass Antun Vrbanc eigentlich ständig unterwegs ist. „Ein bisschen wie ein Bischof“, sagt er schmunzelnd. „Ich bin fast jeden Tag in einem anderen Ort und besuche dort unsere Gemeindeglieder.“ Dann steht zum Beispiel Erstkommunion-Unterricht auf dem Programm. „Die Kinder nehmen natürlich auch am normalen Religionsunterricht in der Schule teil, aber diejenigen, die sonntags in den kroatischen Gottesdienst kommen, möchten natürlich auch im kroatischen Gottesdienst zur Erstkommunion gehen. Das ist ihre Gemeinde.“

Gottesdienst – da ist Antun Vrbanc in seinem Element, denn die musikalische Gestaltung durch Gesang und Orgelspiel ist seine Aufgabe. „In der Gemeinschaft, in den kroatischen Gebeten und Gesängen finden die Menschen Halt und Heimat. Das ist etwas unglaublich Intimes für sie.“ Selbst für die, die schon zur dritten Generation der Kroaten in Deutschland gehören.

Die Ersten, die damals kamen, sind heute alt, viele schwer krank. „Sie haben hier geschuftet, auf vieles verzichtet, in

Die Übergabe der Bibel an den neuen Ständigen Diakon Vrbanc

Die Auflegung der Hände an Antun Vrbanc von Bischof Lettmann

der Heimat viel investiert, Häuser gebaut, durch den Krieg oft alles verloren – und heute wissen sie, dass sie hier bleiben werden.“ Für ihn als Seelsorger ist es eine wichtige Aufgabe, sie zu besuchen, zu trösten, zu helfen, mit ihnen zu beten.

Auch für viele junge Kroaten, die längst deutsche Freunde haben, bleiben der Gottesdienst und die Gemeinde wichtig. Vrbanc's Frau Angela weiß aus ihrer eigenen Arbeit: „So wichtig Integration ist: Sie funktioniert nur, wenn die Menschen um die Stabilität in einer Gruppe wissen, zu der sie auch wirklich gehören, aus der sie stammen, in der sie ihren Platz haben.“

Den Wunsch ihres Mannes, Diakon zu werden, hat sie von Anfang an unterstützt. Nicht aus eigener Begeisterung darüber, mit einem Diakon verheiratet zu sein. „Ich habe zu ihm gesagt: Wenn du glaubst, dass das für dich wichtig ist, dann ist das auch für mich wichtig.“

Dennoch bleibt etwas schwer zu Beschreibendes, das sie spürte, als sie ihren Mann erstmals bei der Anprobe der Dalmatik, des Diakonengewandes, sah. „Da merkte ich: Hier geht es um etwas ganz anderes als unser alltägliches Miteinander.“

Warum er nun, nachdem er seit Jahren schon als Pastoralreferent seelsorglich arbeitet, „auch noch“ Diakon werden wolle – das werde er oft gefragt. Und dann antwortet er, dass er nicht nur Gespräche zur Vorbereitung auf Taufe und Trauung führen, sondern dann auch die Taufe spenden und bei der Trauung assistieren wolle. „Das ist wichtig!“ – Das trifft es noch nicht vollends, Antun Vrbanc sucht nach Worten. „Ich will kein Mini-Priester sein“, sagt er und schüttelt den Kopf. „Ich weiß einfach, dass ich Diakon werden möchte. Ich weiß es einfach.“ **Markus Nolte** („Kirche und Leben“, 28.10.01)

Für Geist und Seele

Erste privat finanzierte Autobahnkirche in Geiselwind

„Ich finde die Kirche nicht schlecht, so etwas wird viel zu wenig angeboten.“ Lars Weber hat auf seinem Truck Baumaschinen geladen und fährt sie quer durch Deutschland. Jetzt aber sitzt der Lkw-Fahrer aus Delmenhorst in der Gaststätte des Autohofs Strohofer im unterfränkischen Geiselwind, streckt die Beine von sich und äußert sich begeistert über das neue Gotteshaus direkt an der Autobahn. Auf einem der größten Rasthöfe Europas ist vor kurzem Autobahnkirche Nummer 19 gemeinsam vom Bamberger Domkapitular Wolfgang Klausnitzer und dem Regionalbischof der Evangelischen Kirche Ernst Bezzel eingeweiht worden. Erstmals hat mit Anton Strohofer, Chef des 36 Fußballfelder großen Areals an der A3 Nürnberg-Würzburg, ein Privatmann eine solche Kirche gebaut und finanziert.

Das vierstöckige Gebäude ist im hellen Gelbton gehalten; die vielen Bögen erinnern an den Stil des österreichischen Architekten Hundertwasser. Vier Glocken hängen im Turm, der zwischen Firmenschildern einer Fast-Food-Kette und eines Mineralölkonzerns mit Muschelemblem hervorlugt. Mit ihnen wird zum Gebet in das Gotteshaus eingeladen, das an Hotel und Eventhalle des Rasthofs angegliedert ist. Innendrin findet sich eine schlichte Holzbestuhlung und ein Altar, der von zwölf Baumstäben getragen wird und vor einer Weltkugel aus Glas steht. Vor der Antonius-Figur ist ein Kerzenständer aufgestellt, auf dem Lichter von Besuchern brennen. Eine Metallbox mit vier Geldschlitzen bittet um Spenden „für den Erhalt der Kirche“ oder für „in Not geratene Fernfahrer“. In den Stockwerken darüber entstehen Meditationsräume.

„Ich bin kein Träumer, aber was ich anpacke, mache ich mit Herz“, sagt Toni Strohofer. Der 61-jährige Herr des Rastimperiums hatte schon länger den Plan, ein Gotteshaus zu bauen. Ein befreundeter Pater habe ihm immer schon gesagt, „dass hier der richtige Ort für eine Autobahnkirche wäre“. Zwei Jahre dauerten die Bauarbeiten.

Strohofers Tochter Manuela hat sich währenddessen in der Erzdiözese Bamberg eigens zur Wortgottesdienstleiterin ausbilden lassen. Die Junior-Chefin erarbeitete das theologische Gesamtkonzept. Sie bezeugt: „Die Kirche ist aus Dankbarkeit entstanden, dass Gott immer für uns da war und ist – in guten wie in schlechten Zeiten“.

Die fünffache Mutter möchte Menschen aller Religionen erreichen. „Wir haben auch Gebetsteppiche da.“ Jeden Sonntagabend soll ein Gottesdienst gefeiert werden. Kein schlechter Termin, da die Trucker bis 22 Uhr Pflichtpause haben. „Hier steht dann alles voll mit Lastwagen“, sagt die Frau und verweist auf die riesigen Parkflächen. Bis zu 700 Laster finden Platz. Außenlautsprecher an der Kirche sollen helfen, auch die zu erreichen, die sich nicht in das Gebäude trauen. Der Familienbetrieb bietet alles rund um die Rast, für das Auto und den Körper, sagt Strohofer. „Jetzt haben wir auch eine Tankstelle für Geist und Seele.“

Manuela Strohofer hat Gebete und Lieder geschrieben und zusammen mit ihren Kindern eine CD hergestellt. „Mein Ziel ist, dass hier langfristig so etwas wie eine Gemeinde entsteht, mit Truckern.“ Die 37-Jährige muss nicht allein für das Gotteshaus sorgen. Neben den beiden Ortsgeistlichen von Geiselwind, Pater Richard Dabek und Pfarrer Ralph-Peter Zettler, stellt die Erzdiözese Bamberg mit Josef Ellner einen eigenen Pastoralreferenten. Und die Autobahnkirche soll nicht nur zur Ruhe einladen, sondern auch zum Feiern. „Wir haben bereits eine erste Anmeldung für eine Hochzeit“. Beim großen Truckerfestival an Pfingsten kommenden Jahres will sich ein Country-Fan-Pärchen im Gotteshaus das Ja-Wort geben.

Christian Wölfel
(Gottesdienst, 18/2001)

Immobilien

Ich muss mir zuallererst vorstellen können, an diesem Ort zu leben, d.h. ich muss mich in dieser Umgebung wohl fühlen, und zweitens ist es mir sehr wichtig, dass wir unser eigenes Heim selber schaffen und nicht, wie viele andere das heute bereits tun, ein Fertighaus kaufen.

Der Erwerb einer Immobilie, ich denke hier an ein Eigenheim, ist sicherlich der Wunsch, wenn nicht aller, so jedoch vieler Menschen. Der nicht abbrechende Bau von Einfamilienhäusern und Eigentumswohnungen ist hierfür Beweis genug. Dahinter steht wohl der Wunsch des Menschen, sesshaft zu werden und Wurzeln zu fassen, ein eigenes Zuhause zu schaffen und damit zugleich ein Stück Geborgenheit und Sicherheit, kurzum, der Wunsch nach einem eigenen Heim ist in gewisser Weise die Suche nach Beheimatung bzw. Heimat.

Auch mein Ehemann und ich haben uns nach beinahe zweijähriger intensiver Suche nach dem richtigen „Platz“ nun endgültig für den Kauf eines kleineren Grundstücks entschieden, auf dem wir bauen wollen. Bei der Auswahl des richtigen Platzes für die eigenen vier Wände ist mir aufgefallen, dass mir persönlich im Grunde zwei Dinge besonders am Herzen liegen: Ich muss mir zuallererst vorstellen können, an diesem Ort zu leben, d.h. ich muss mich in dieser Umgebung wohl fühlen, und zweitens ist es mir sehr wichtig, dass wir unser eigenes Heim selber *schaffen* und nicht, wie viele andere das heute bereits tun, ein Fertighaus kaufen.

Gewohnte Umgebung und vertraute Menschen

Wieso aber erzähle ich von unserem privaten Immobilienerwerb? Nun, aus zwei Gründen: zunächst, weil diese Immobilie für uns außer ihrem äußerlichen Wert auch noch andere, nicht äußerlich sichtbare, Werte in sich trägt, die ich eingangs kurz angerissen habe, und des weiteren, weil mir der immer lauter werdende Imperativ der Mobilität, der den Menschen in der westlichen Welt auferlegt wird, in diesem Zusammenhang zu denken gibt. Wachsende Mobilität bedeutet aber logischerweise Absterben der Immobilität. In Amerika ist es bereits zur Normalität geworden, dass Menschen des öfteren in ihrem Leben den Bundesstaat wechseln, weil es ihre Arbeit so erfordert.

Ich kann mich noch sehr gut daran erinnern, dass es bei mir, als ich vor sieben Jahren nach Frankfurt gezogen bin, ungefähr ein Jahr gedauert hat, bis ich mich an die neue Umgebung gewöhnt hatte. Auch das Grundstück haben wir aus eben diesem Grund sogar im gleichen Ortsteil gewählt, in dem wir zur Zeit noch zur Miete wohnen. Auf die gewohnte Umgebung und vertraute Menschen zu verzichten ist eben doch nicht so leicht wie es scheint. Ich denke eigentlich nicht, dass ich hinsichtlich des Ortswechsels ein besonders empfindlicher Mensch bin, da ich in meiner Jugendzeit auch schon einige Ortswechsel mitgemacht habe, ich denke vielmehr, dass sich Menschen nicht ununterbrochen verpflanzen lassen und dass es einfach Zeit braucht, bis sie sich in eine neue Umgebung einleben.

Unsere moderne Gesellschaft, in der Beschleunigung und Mobilität unseren Arbeits- und Lebensstil beeinflussen,

Letzteres ist nämlich nicht nur eine äußere, sondern auch eine innere Immobilie oder ein innerer Ort, der neben anderen wertvollen inneren Orten wie z.B. Familie, Freunde und auch Glauben einen Halt im Leben gibt.

trägt diesen menschlichen Grundbedürfnissen aber nicht Rechnung. Gefragt in der modernen arbeitsteiligen Gesellschaft ist der allzeit flexible und mobile Einzelne. Zu viele und enge soziale Bindungen, Familie und Kinder, ein dauerhafter Wohnsitz sind hierbei hinderlich für das Fortkommen und für die wirtschaftliche Produktivität. Erwartet und belohnt wird die Bereitschaft zum Ortswechsel. Kleiner Trost für Nesthocker: Berufsbedingte Umzüge sind steuerlich absetzbar. Und da man die alte Telefonnummer mitnehmen darf, ist man ja für Freunde und Verwandte „nicht aus der Welt“ und sogar unter der „gewohnten“ Verbindung erreichbar.

„Innere Orte“ und Mobilität

In der mobilen Welt gelten nur Dinge und Konzepte, die etwas „in Gang“ bringen. Was Anspruch erhebt, etwas Beständiges zu sein, gerät schnell unter Stagnationsverdacht. Dieses gilt ebenso für die sogenannten „inneren“ Orte. Dabei stört die grenzenlose Mobilität aber die Lebensintensität, die Wahrnehmungsfähigkeit, die Beziehungsfähigkeit und die Genussfähigkeit. Sie bedeutet, sich zwar dank moderner Technologien überall beinahe gleichzeitig befinden zu können (non-stop und überall erreichbar) zu sein, aber sich nirgendwo länger aufhalten zu können. Damit ist aber gleichzeitig eine intensive Berührung, ein Kennenlernen, eine tiefere Wahrnehmung und Erfahrung verhindert. Ich kann die Dinge nicht mehr mit meinen Sinnen wahrnehmen, ich kann sie nicht „wachsen“ sehen. Entsinnlichte Welten drohen aber zu sinnlosen Welten zu werden. Die grenzenlose Mobilität macht ebenfalls den Verlust der Heimat, des irdischen Raums aus. Letzterer wird zwar nicht zerstört, er bleibt bestehen, wird jedoch entwertet. Der Mensch ist aber kein schwereloses Wesen, denn schon

rein physikalisch gesehen, ist er mit „Mutter Erde“ eng verbunden. Das ist mir bei unserer Suche nach dem geeigneten „Stückchen Erde“ bewusst geworden. Ich sehe diesbezüglich zwar eine Menge Arbeit auf uns zukommen, dennoch freue ich mich sehr auf diesen, ich würde sagen, intensiven „Kontakt“ und auf den Bau unseres Eigenheims. Letzteres ist nämlich nicht nur eine äußere sondern auch eine innere Immobilie oder ein innerer Ort, der neben anderen wertvollen inneren Orten wie z.B. Familie, Freunde und auch Glauben einen Halt im Leben gibt, damit man in dieser schnelllebigen und leider oftmals zu oberflächigen Zeit überhaupt weitergehen kann. ■

TRAUNREUT

Blagoslovljene nove misijske prostorije

Nove prostorije Hrvatske katoličke misije u Traunreutu blagoslovio je i svečano otvorio u nedjelju 16. prosinca pomoćni biskup nadbiskupije München-Freising mons. Engelbert Siebler.

Blagoslovu je prethodilo svečano euharistijsko slavlje u kojem je sudjelovalo više od 500 hrvatskih katolika, a predvodio ga je u crkvi Presvetog Otkupitelja u tom gradu mons. Siebler u zajedništvu s delegatom za hrvatsku inozemnu pastvu u Njemačkoj o. Josipom Klarićem, domaćinom voditeljem misije o. Mogomirom Kikićem, urednikom „Žive zajednice“ o. Antom Batinićem, domaćim njemačkim župnikom Thomasom Schlichtingom, o. Ivom Božićem i dako- nom Marekom Langeom.

Misnom slavlju pribivali su i konzul Republike Hrvatske u Münchenu Vinko Ljubičić te gradonačelnik grada Traunreuta Eduard Wiesmann. Sve je na početku pozdravio o. Kikić, istaknuvši kako otvorenje novih prostora predstavlja veliki dan u životu misije. Delegat o. Klarić je potom istaknuo kako su katoličke zajednice drugih materinskih jezika imale i još uvijek imaju važnu ulogu u pastoralu migranata. „Njihova velika uloga leži u očuvanju vlastitog vjerskog i nacionalnog identiteta. Kroz svoju nazočnost danas kod Hrvata na ovom slavlju, gospodine pomoćni biskupe Siebler, pokazujete kako je važna integracija katolika drugih materinskih jezika u mjesnu Crkvu. Integracija je dinamični proces, koji se razvija u dva pravca i kroz obje strane. Stoga integracija nije put koji ide samo u jednom pravcu. Današnji blagoslov novih misijskih prostorija u Traunreutu pokazuje kako je integracija proces intenzivne povezanosti Hrvatske katoličke misije u Traunreutu s mjesnom Crkvom s ciljem zajedničkog pastoralnog djelovanja“, istaknuo je delegat Klarić. Biskup Siebler je kazao kako Hrvati katolici okupljeni u toj misiji svojom nazočnošću obogaćuju i mjesnu Crkvu.

Nakon euharistijskog slavlja biskup Siebler je, uz prigodno slovo, svečano blagoslovio i otvorio nove misijske prostorije koji se nalaze na adresi Kantstr. 12 u Traunreutu. Pozvao je Hrvate katolike u tome gradu i šire neka otvore prostore i pruže gostoprimstvo svima potrebnima. Nakon što je o. Kikić zahvalio svima koji su pomogli oko ostvarenja novih misijskih prostora, nazočnima su se ob-

ratili konzul Ljubičić i gradonačelnik Wiesmann. Konzul je, predavši o. Kikiću hrvatski stijeg, istaknuo kako su hrvatske katoličke misije imale ne samo duhovnu već i kulturnu ulogu te su bile preteče hrvatskih konzulata u Njemačkoj.

Misija, koja broji oko 3000 hrvatskih katolika, osnovana je 1973. godine. Mise se u misiji na hrvatskom jeziku, osim u Traunreutu, služe još u Grassau, Freilas-

singu, Bad Reichenhallu i Burghausenu. Dosad su misiju vodili o. Berislav Nikić, don Anton Mrakovčić, don Mladen Mrakovčić, a od rujna 2000. misiju vodi o. Kikić, kojemu je od velike pomoći i pastoralni suradnik Josip Vrdoljak.

Nakon blagoslova za sve je u misijskoj dvorani priredjen domjenak, a druženje je nastavljeno božićnim koncertom Krunoslava Kiće Slabinca.

A. P.

● **Koblentz** – Na tradicionalnom adventskom „Danu otvorenih vrata“ skupljeno je preko 4 000 DM, koje su namijenjene za djecu smještenu u domovima zagrebačkog Caritasa. Ovdasnja slavlja uvijek obogate misijski glazbenici, otac i sin Ante i Niki Svetić, zatim Daniel, Toni, Mario i Dijana.

J. Vranković

● **Köln** – Pred Božić je na 28 stranica izišao misijski glasnik „Naša zvona“. Ima više prigodnih božićnih tekstova, a Gojko Borić piše o Hrvatima u Njemačkoj. Tu je i opširna reportaža s proslave 40. obljetnice Misije, koja je održana 10. lipnja prošle godine, kao i izvješće s proslave Tijelova. U listu je u cijelosti prenesena propovijed krizmanicima i vjernicima kardinala nadbiskupa Joachima Meisnera. Nekoliko tekstova govori o vjerskom životu i pastoralnom djelovanju u zajednici. Prošle godine bilo 32 krštenih, 11 prvopričesnika, 65 krizmanika a vjenčano je 5 bračnih parova. ■

Mladi glazbenici HKM Koblenz

Broda upućena je pošiljka s odjećom, obućom, hranom, pokućstvom, računalima, slatkišima, sanitetskim materijalom, što je sve vrijedno oko 10 000 DM. Za akciju „Dajmo da čuju“ (ugradnja umjetnih pužnica djeci u Hrvatskoj) skupljen je prilog od 5 000 DM. Usto je zajednica pomogla neke pojedinačne obitelji. ■

Obraćajući se okupljenim vjernicima, kojih je bilo više od stotideset, o. Klarić je kazao kako vjernici iz te misije koja više neće djelovati samostalno, neće ostati bez mise na hrvatskom jeziku i bez svećenika, bez obzira što on više neće stanovati u tom mjestu. „Pitanje zajedništva i pitanje misije jest pitanje na koje odgovarate vi. Koliko vi budete trebali svećenika i riječ Božju, onoliko će k vama dolaziti svećenik, onoliko ćete biti prepoznatljiva zajednica“, kazao je o. Klarić zahvalivši u ime Crkve u Hrvata o. Jerkanu za sve što je učinio u proteklih trinaest godina i pet mjeseci u toj hrvatskoj katoličkoj zajednici.

Svoju riječ zahvale o. Jerkanu uputio je i župnik Schierbaum. O. Jerkan je na kraju zahvalio svima koji su mu pomogli u djelovanju u toj misiji, koja je osnovana 1. rujna 1988., a prestaje samostalno djelovati 31. siječnja 2002.

Druženje uz prigodni domjenak nastavljeno je nakon mise u župnim prostorijama. ■

Fra Marinko Vukman krštava Davida Pavokovića u Sindelfingenu

● **Sindelfingen** – Na božićnoj ponoći počela se koristiti pjesmarica „Slavimo Boga glasom radosnim“, koju je zajednica izdala za vlastite potrebe, a radi što većeg sudjelovanja vjernika u pjevanju na misnim slavljinama. Na blagdan sv. Ivana Evanđelista blagoslovljeno je vino koje su vjernici u malim buteljama odnijeli svojim kućama. A na blagdan Nevine dječice djecu nismo tukli nego smo ih pod misom blagoslovili. Zanimljivo je da se broj krštenja u misiji povećao dvostruko u odnosu na prošlu godinu. Misija je nastavila pomagati potrebitima u domovini. Udruzi „Četiri plus“ iz Slavonskog

● **Wiehl** – Svečano misno slavlje u povodu oproštaja o. Nediljka Jerkana, člana Franjevačke provincije sv. Jeronima, i njegova povratka u domovinu, predvodio je u nedjelju 20. siječnja u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Wiehlu delegat za hrvatsku inozemnu pastvu u Njemačkoj o. Josip Klarić u zajedništvu s o. Jerkanom, domaćim njemačkim župnikom Christophom Schierbaumom, voditeljem HKM u Bonnu o. Antom Bilićem te dakonom Hansom Gerdnom Greveldingom, referentom za dušobrižništvo stranaca u nadbispupiji Köln.

● **Nürnberg** – Našim Ministrantima su u uzvratnom posjetu bili ministranti iz Pregrade u Hrvatskom Zagorju, koje je predvodila vjeroučiteljica Marija Mudrovčić. Mladi gosti iz domovine razgledali su znamenitosti Nürnberga, Bamberga i Rothenburga o. d. Tauber. Poslije nedjeljne mise izveli su igrokaz „Novinarski razgovor s Tri kralja“.

U organizaciji Caritasa, socijalne službe i misije 12. siječnja održana je informativna večer u kojoj je B. Schnackig govorio o kriznim situacijama na radnom mjestu. U misiji je prošle godine bilo 29 krštenih, 13 prvopričesnika, 66 krizmanika, 6 vjenčanja te 6 umrlih. Iz Crkve je istupilo 13 osoba. ■

● **Pforzheim / Bruchsal** – „Prisutnost“, misijsko glasilo, izašlo je pred Božić po 51. put, s vrlo bogatim sadržajem na 28 stranica. Pored uvodne riječi župnika don Ivana Bolkovca, tu je i tekst o liturgiji Dominika Spajća te literarni prilozi Mladenke Marinović-Sušac i Ivana Vranješa. Svoje gledište na aktualnu svjetsku političku situaciju iznosi Predrag Zrinjčak, a o Krbavskoj bitki piše Antun Šimić. Dejan Zdravec kritizira komercijalizaciju Božića i piše sve o novoj europskoj valuti euru. Nekoliko stranica dano je na raspolaganje učeničkim crtežima i pjesmicama, humoru te vijestima iz života zajednice. Prošle godine bilo je 15 krštenih a vjenčano je pet bračnih parova. ■

● **Wuppertal** – Misija je pokrenula nekoliko novih akcija: tečaj modelarstva i likovne umjetnosti, tečaj talijanskog i hrvatskog jezika, sviranje tamburice, meditacijski sastanak... Prošle godine bilo je 17 krštenih, 9 prvopričesnika, vjenčano je 6 parova, a šest je vjernika preminulo. ■

● **Montabaur / Wetzlar** – Dvadesetpetu obljetnicu bračnoga života svečano su proslavili Ankica i Rajko Radišić 30. studenog 2001. s rodbinom i prijateljima. Misu zahvalnicu slavio je vlč. Mato Aračić u crkvi Milosrdne braće u Montabauru, uz glazbenu pratnju na orguljama gde. Ive Lesice iz Vallendara. U prigodnoj propovijedi župnik je istaknuo kako je život iz vjere, prijateljstvo s Bogom u slušanju njegove Riječi te poslušnost Bogu koji nas vodi glasom naše savjesti, dobra garancija da će jedan brak opstati.

Slavljeničko bogoslužje završilo je blagoslovom i usrdnom molitvom svih prisutnih, da Gospodin svojom dobrotom prati jubilarce na njihovom životnom putu u društvu njihove djece Nikia, Suzane, Maria i Daria, koji uspješno stasaju u život. Brojni gosti, uzvanici, rodbina i prijatelji svojim prisustvom uzveličali su ovo slavlje koje je nastavljeno u ugodnom ozračju lokala „Rustika“ obitelji Drinjak.

Gosp. Rajko Radišić inače radi već skoro 30 godina kao nastavnik glazbe

Ankica i Rajko Radišić u prigodi proslave srebrnoga bračnoga jubileja sa župnikom Matom Aračićem

na gimnaziji u Montabauru a već godinama svira orgulje na sv. misama u našoj zajednici.

Za veliku je pohvalu i sama činjenica da su slavljenici zamolili goste da umjesto darova prilože dobrovoljni prilog za dječji vrtić sestara karmelitanke u Gabela Polju. **M. Aračić**

RÜSSELSHEIM

Monografija o misiji

U povodu 15. obljetnice djelovanja HKM
Rüsselsheim župnik fra Berislav Nikić napisao
je monografiju o toj zajednici

Prije nekoliko dana objavljena je monografija *Hrvatska katolička misija Rüsselsheim* fra Berislava Nikića. Knjiga je izašla kao 72. svezak u ediciji *Zavičajna knjižnica – Život i svjedočanstva*, čiji je urednik dr. fra Andrija Nikić, koji je ujedno napisao *Uvod* u ovu monografiju.

Knjiga se sastoji od četiri prepoznatljiva dijela: kratka povijest Njemačke, Baden Württemberga, Hessena, Rheinland-Pfalza sa statističkim podacima (str. 21.–39.). U drugom dijelu donesen je povijesni pregled Rüsselsheima i biskupije Mainz s višestrukim statističkim podacima te opisom zračne luke u Frankfurtu (41.–59.). U trećem – središnjem dijelu – opisana je povijest misije s brojnim podacima od samog osnivanja, preko dijeljenja sakramenata i podataka o krštenjima, prvim pričestima, krizmama, vjenčanjima i višestrukim aktivnostima članova misije do utemeljenja i

djelovanja HDZ-a (60.–140.). U četvrtom dijelu (143.–214.) doneseni su dokumenti i prilozi: Kardinal dr. Karl Lehmann prijatelj Hrvata i njegov predgovor monografiji o Dubrovniku, te Apel hrvatskih biskupa od 16. listopada 1991., izvod iz Ljetopisa misije, sjećanje prvog misionara (1985.–1995.), popis potpomagača i bilješka o piscu.

Pripremajući se za obilježavanje malog jubileja, 15 godina HKM u Rüsselsheimu, u *Uvodu* stoji da su autor i izdavač odlučili objaviti monografiju jer su uvjereni da se veliki dio današnjih radnika neće vratiti u domovinu i da će se njihovi potomci ne samo integrirati nego i asimilirati u njemačko društvo. Hrvatski katolici u Rüsselsheimu spominjat će se da su došli iz Hrvatske, one lijepe zemlje na Našem moru, Neretvi, Bosni, Dravi, Dunavu...

Ova *Monografija* je izvor i svojevrsna kronika o jednom teškom vremenu i našim ljudima u njemu, raspršenim diljem Rajnsko-Falske pokrajine. To je kronika o čuvanju i rastu vjere tih ljudi, o praćenju i osmišljavanju njihove ljudske, društvene, političke i kulturne dimenzije. Od prvog dana, stoji u *uvodu*, kroz ovih 15 godina (5.470 dana) do jubilarnog dana, kroz monografiju se poput svilene niti, provlače ideje o vjeri u Boga i vjernosti Bogu naših ljudi, o njihovoj neraskidivoj povezanosti s Katoličkom crkvom (općom i domovinskom), o njihovoj neuništivoj svijesti o pripadnosti hrvatskoj naciji i hrvatskoj domovini. Ta poruka nalazi se sažeta u tri riječi: *bogoljublje, čovjekoljublje, domoljublje*. Zajednica je podnijela herojski trud u pružanju humanitarne pomoći domovini. (17. i 209.).

Knjiga ima 216 stranica s preko 160 fotografija u boji. Tiskana je na „kust-druck“ tvrdo uvezana u *Grafotisku* u Grudama, pa se preporučuje svim ljubiteljima i znatiželjnicima o životu Hrvata u svijetu, a posebno u navedenoj njemačkoj oblasti. **A. i B. Nikić**

Piše: Marijan Markotić

Nives Pavičić iz Düsseldorfa voli Hrvatsku iako živi u Njemačkoj

Jedno od temeljnih obilježja modernoga društva je svakako pluralizam u svim svojim oblicima (kulturni, etički, vjerski, politički). Pluralizam donosi sa sobom porast različitosti, suprotnosti, kao i stalnu napetost između različitih društvenih slojeva, domorodaca i useljenika. Istodobno pluralizam predstavlja povijesnu priliku da se odgovarajuća društva oslobode stagnacije, zamrlosti, te da u plodonosnome dijalogu i susretu s drugim, novim kulturama obnove vlastito povijesno, kulturno i duhovno blago.

Ono što je drukčije, nepoznato, strano, tuđe, izaziva strah, nepovjerenje, nesigurnost. Nadalje, različitost dovodi u pitanje i sam identitet. Što je identitet krući, zatvoreniji, nesigurniji, to će popratne reakcije više ići u smjeru odbojnosti, zatvaranja u same sebe, pokušaja odupiranja, pa čak i „uklanjanja“ neprihvatljivih kultura (koje se zapravo smatraju nekulturama). Bez obzira na vrlo kompleksnu dinamiku pluralizma, današnji svijet ne može izbjeći niti odgovoriti pitanje sučeljavanja s različitim kulturama na istome prostoru.

Prema brojnim sociološkim istraživanjima javnoga mišljenja o strancima na prvome mjestu nalazimo osjećaje *straha i nepovjerenja*. Većina domaćega pučanstva koja tako doživljava „problem“ stranaca posjeduje etnocentrički ili nacionalistički odgoj. No, stvarni problem nisu jedino stranci, nego naprosto činjenica da se današnji čovjek, kao pojedinac, i društvo općenito, nevjerovatno *otudilo* od samoga sebe, ne „pre-

Kultura suživota

Pluralizam je jedno od temeljnih obilježja suvremenog društva. To je dinamični proces s kojim se današnji svijet mora suočiti. Na integraciji moraju zajedno raditi i stranci i domaćini.

poznaje“ se više. Zbog toga traži krivca drugdje (u strancima), kako bi opravdalo ili barem odvratilo pozornost od vlastitih poteškoća. One se, prije svega, odnose na zastrašujuću izolaciju i „razbijenost“ socijalnih odnosa.

Stranci — (ne)ravnopravni subjekti

Gorljivim zagovornicima tradicionalističkoga društva, kao i uznemirenim desni (čarski) m duhovima koji još nisu otkrili razliku između patriotizma i nacionalizma, a kamoli spoznali načelo

susreta, upoznavanja, otvorene komunikacije, smanjuju se stereotipi i predrasude, a gradi povjerenje i plodna razmjena iskustava. Demokratski stabilna, civilizacijski otvorena i napredna država sposobna je na svome teritoriju prihvatiti i „udomiti“ različite kulture, ukoliko te iste ne dovode u pitanje njen pravni, etički i civilizacijski poredak. Globalni odnos između države i imigranata prvenstveno ovisi o sposobnosti *zakonodavstva i državnih institucija* da jasno razlikuju što je prihvatljivo – premda različito/drukčije – a što ne. Migranti, sa svoje strane, su dužni prihvatiti i poštovati zadane norme, društveni poredak i civilizacijska dostignuća zemlje domaćina.

Država bi trebala biti zajednička kuća svim njenim žiteljima. Ona im mora jamčiti sigurnost, iste mogućnosti, prava i poštivanje

kulturnih, vjerskih i osobnih sloboda. Međutim, sve dok „domaći-stranci“ budu potisnuti na dugačku „klupu za

Prvi graditelji i nositelji oživotvorene kulture suživota trebali bi i morali bi biti sami stranci. Više nego itko drugi, oni imaju jasnu predodžbu o tome kako bi trebao izgledati svijet u kojemu se različite kulture međusobno susreću, poštuju, uvažavaju i nadopunjuju.

općeljudske jednakosti, želimo dati do znanja kako očekujemo samo jedno: da nas strance tretiraju kao *ravnopravne* subjekte. Ako doista žele boljitak njihove (i naše) zemlje, nužno je da promijene svoj način gledanja visoka, a pogotovo odnos prema „zadnjima među zadnjima“...

Prvi graditelji i nositelji oživotvorene kulture suživota trebali bi i morali bi biti sami stranci. Više nego itko drugi, oni imaju jasnu predodžbu o tome kako bi trebao izgledati svijet u kojemu se različite kulture međusobno susreću, poštuju, uvažavaju i nadopunjuju. Njihov zajednički nazivnik jesu ona uzvišena, općeproklamirana, ali nikada niti približno ostvarena načela jednakosti svih ljudi. Upravo na tim načelima svako društvo, svaki narod i država polažu ispit kulturne (ne) zrelosti i napretka.

Suživot je, ipak, moguć!

Unatoč medijskome linču, (politički) proračunatome širenju psihoze i straha glede „problema stranaca“, mi vjerujemo da je suživot ne samo moguć, nego poželjan i nužan. Pomoću uzajamnoga dijaloga,

Iako čuvaju svoju tradiciju i običaje, Hrvati u Njemačkoj pokazuju spremnost na suživot sa svima s kojima žive

rezerve" ili marginalizirani u napušteni socijalni međuprostor, ne može biti riječi o zajedničkoj kući!

Dugoročno gledano, državi se itekako isplati ulagati u one strane građane koji ne samo privremeno-doživotno (ili doživotno-privremeno) žele obitavati ovu zemlju, već je smatraju kao svojom. Da to pak ne bi zauvijek ostalo na tome umjetnome „kao“, olakšani primitak u državljanstvo, dodjela političkih prava na općinskoj razini, kao i aktivno uključivanje u sferu crkvenoga i javnoga života, pospješili bi i znatno ubrzali prirodni proces integracije. ■

Kaktus

Kad pođem u dućan zažele mi srdačnu dobrodošlicu. Ustvari, ne toliko meni, koliko mome novčaniku... Već na samome ulazu, kao da mi poručuju: ako nisi ponio „perje“ – ne ulazi!

U firmi – niti me vole niti me mrze, već me jednostavno trebaju. Kako i ne bi?! – Dokazana radna snaga, široka pleća, krotak i kratak jezik; k tomu, poslodavci savršeno dobro znaju da nemam drugoga izbora. U mojim poznim godinama nitko neće iscijedeni limun, jer mladi i jeftiniji već čekaju u dugačkome redu.

Radim, tako, i razmišljam, zbrajam i oduzimam; no, neke stvari i pojave nikako da „probavim“. Zamislite, koliko njih na meni i mojoj mucu zarađuje masne pare: liječnici, odvjetnici, osiguranja, banke, škole, zakonodavci, poreznici, policajci, stanodavci, crkvenjaci, kelneri, svirači, pogrebnici...!

Ti isti, na ulici me uopće ne poznaju, na izborima glasuju protiv „auslendera“, naplaćuju astronomske najamnine, a stanuju u ekskluzivnim četvrtima, prodaju mi povoljno ono što je ionako zastarjelo, neprestano govore o ekologiji, dok otpad i pse prevoze automobilom, ne zanima ih moje strano ime, nego broj iskaznice za strance i podmireni računi.

A sam vam poput kaktusa što živi u pustinji: s malo vode, obiljem žege i pokojim zalutalim zemljakom-beduinom. Ako ništa, neće moći ubrati moj cvijet, a da se ne ubodu...

Marijan Markotić

Andeo topline

Andeo topline će te osposobiti da s drugima budeš topao i da druge otopleš sobom.

Ima sigurno mnogo ljudi koji zrače topline. U njihovoj blizini čovjek se osjeća dobro. Toplo mu je oko srca. Ima i drugih iz kojih zrači hladnoća. U njihovoj blizini čovjek se i ljeti smrzava.

Andeo topline želi te osposobiti za toplinu, kako bi se ljudi u tvojoj blizini osjećali zaštićeni i ljubljani. On želi da te ljudi nađu i da budu uz tebe kao anđela topline, u čijoj blizini mogu stopiti svoje smrznute osjećaje, smrznute u tom hladnom svijetu. Mnogi danas doživljavaju naš svijet hladnim. Strah ih hvata pred hladnim pogledom drugoga. Svatko se ušančio iza svoga hladnoga zida. Tu će nam dobro doći anđeli topline. Oni nam omogućavaju blizinu i susret. Stvaraju atmosferu u kojoj se osjećamo dobro, kao kod svoje kuće. Pitanje je, što možeš učiniti da te andeo topline

Mnogi danas doživljavaju naš svijet hladnim. Strah ih hvata pred hladnim pogledom drugoga. Svatko se ušančio iza svoga hladnoga zida. Tu će nam dobro doći anđeli topline. Oni nam omogućavaju blizinu i susret. Stvaraju atmosferu u kojoj se osjećamo dobro, kao kod svoje kuće.

osposobi, da zračiš topline u svome okruženju. Za mene je važno da se uvijek iznova podgrijavam na toplini božanske ljubavi, da dobijem toplo srce za druge. Henri Nouwen razumijeva duhovni život kao čuvanje unutarnje vatre koja gori u svakome. Nouwen misli da su mnogi ljudi danas izgorjeli, jer su vrata svoje peći previše otvorili prema vani. U njima se ne zadržava žar. Vrlo brzo postaju izgorjeli pepeo. Duhovni život za mene znači, čuvati unutarnju vatru. Pomaže mi kad kod meditiranja prekrížim svoje ruke na prsima i predodim sebi zatvaranje vrata moje peći, te da vatra božanske ljubavi može u meni sve prožeti i promijeniti. Tada osjećam u sebi ugodnu toplinu. Znam da vatra božanske ljubavi doseže sve. Ne treba mi nakana da drugima nasuprot sebi pokažem toplinu. Ako u molitvi čuvam unutarnju vatru, u meni će biti

toplo i ta će toplina biti dovoljna za sve koje susretnem.

Ako pogledam gotičke anđele, npr. anđele kod Fra Angelica, tada mi je toplo oko srca. To su anđeli koji zrače topline ljubavi. U njima nije ništa mutno, ništa hladno, ništa neprijateljsko. Za njih vrijedi ono što je Paracelsus jednom rekao o anđelima: „Trebate znati: andeo je besmrtni čovjek.“

Budući da kod anđela nema smrtnog, destruktivnog, bolesnog, iz njih zrači toplina, na kojoj se možemo grijati, a ne izgorjeti. Ako gledam te anđele, tada osjećam, kako mi ta toplina čini dobro. Tada doživljam kako iz mene izlazi toplina. Zato smijem biti zahvalan. Toplina koja izlazi iz mene, na kojoj se drugi mogu ugrijati, ne

otima mi vlastitu toplinu. Ona doseže sve, jer se hrani na izvoru božanske topline, jer se uvijek iznova raspaljuje na vatri božanske ljubavi.

Andeo topline će te osposobiti da s drugima budeš topao i da druge otopleš sobom. Toplina će strujati amo-tamo. Nećeš biti hladan. Naprotiv, toplina koja struji amo-tamo, ojačat će se. Ona proizvodi atmosferu koju drugi mogu iskusiti. Ako sam u nekoj skupini, osjećam odmah je li tu hladna atmosfera i treba li se čuvati svake riječi. Ili tu vlada topla atmosfera, dobronamjernost, ljubaznost. Tu ne treba svaku riječ vagati na zlatnoj vagi. Tu se smije biti onakav kakav jesi. Tu sam potpuno prihvaćen. Želim da uvijek osjećaš oko sebe anđela topline i da sam postaneš andeo za druge koji zrači topline i drugima daješ da budu toploga srca.

Priredio: Jozo Župić

Mara Bošnjak (1959.–2001.)

Hrvatsku katoličku zajednicu u Esslingenu a i mnoge hrvatske zajednice po Baden-Würtembergu potresla je vijest o smrti Mare Bošnjak. Takvu tragediju ne može opisati ni roman.

U jeku najžešćih borbi u Bosni (1993.) napušta svoje Rajetić kraj Fojnice u kojem je živjela sa svojim mužem i troje male djece i odlazi trudna u izbjeglištvo u Njemačku. Uskoro rađa četvrto dijete, a u isto vrijeme u Bosni njezin muž Ivan pogiba kao hrvatski vojnik. Tragedija ne staje ni tu. Muke tek slijede. Mara, bolesna i ispačena, vodi životnu borbu sa svoje četvero male djece. Iako slabog tjelesnog zdravlja, ali silnog duha, ona se hrabro nosi sa životnim izazovima. Svoju djecu odgaja u kršćanskom duhu. S njima je bila uvijek prisutna na svetim misama, na pjevanju, vjeronauku, hrvatskoj dopunskoj školi, sportu. Za to je trebalo imati silnu energiju. Tražila ju je u vjeri i ona joj je davala snagu. No, podrška su joj bili i vjernici u misiji. Premda nije htjela opterećivati druge svojim patnjama i mukama, mnogi su joj bili na raspolaganju. Njezina djeca su joj također pomagala u njezinoj teškoj bolesti. Posljednjih dana

va. Na njezinu stolu pronađen je otvoreni molitvenik s upaljenom svijećom. Kako je živjela tako je i umrla: u vjeri u Boga.

Vjernici iz Esslingena i okolice Stuttgarta odali su počast pokojnoj Mari došavši u velikom broju na posljednji ispraćaj na groblju u Esslingenu 10. prosinca ali i velikim dobrovoljnim prilogom kojeg su prikupljali za siročad pok. Mare.

Život pok. Mare samo na prvi pogled mogao je izgledati beznačajan, ali ona svima nama ima što kazati. U svojim patnjama uvijek je govorila: *Dat će Bog*. U njezinu slabom tijelu bio je prisutan jaki duh. Ona je primjer kako se u životu nositi sa svojim poteškoćama. Dobro je razumjela najveći Kristov zahtjev: *Nosite svoj križ i slijedite me*. Ona je primjer mnogima majkama kako radosno treba prihvatiti svoje majčinstvo i u ljubavi odgajati svoju djecu. Njezinom

mnogi su osjetili da Mari nije dobro, ali ona se nije predavala i uvijek je govorila: *Bit će dobro*. No njezino ispačeno tijelo više nije moglo. U ponedjeljak 3. prosinca 2001. u svom stanu Mara je pronađena mrtva.

smrću najviše su izgubili njezino četvero malodobne djece. Ostali su najprije bez oca Ivana a sada i bez majke Mare. Bit će im teško, ali će uvijek biti ponosni na svoju majku i na sve ono što im je ona pružala. Marinom smrću su izgubili svi naši vjernici. Njezino mjesto u crkvi sv. Pavla u Esslingenu ostalo je upražnjeno ali će ona još dugo živjeti u srcima mnogih koji su je voljeli i poštivali.

Neka joj dragi Bog bude vječna nagrada!

Djeca pok. Mare su sa izbjegličkim statusom u Njemačkoj. Trenutno njihova tetka Ruža Grubeša, sestra pok. Mare, vodi svu brigu oko djece i bori se da dobiju boravak u Njemačkoj. Mnogi Hrvati u Esslingenu i okolici Stuttgarta žele pomagati djecu. I mnoge Nijemce je silno pogodila ova tragedija te i oni žele pomagati. Ovom prigodom donosimo broj konta koji je otvoren kao pomoć za siročad Bošnjaka:

Kto-Inhaber: Ruža Grubeša

Kto-Nr. 012 360 463

BLZ 611 700 24

Deutsche Bank 24

Verw.zweck: Waisenkind Bošnjak

fra Ivan Škopljanc-Mačina

Angela Vlatković

Napustila nas je na pragu života. Uoči Božića, u petak 21. prosinca 2001., iznenada i neshvatljivo. Angela Vlatković (25) postala je žrtva jednog sniježnog zimskog dana. Nastradala je u teškoj prometnoj nesreći kod Echinga, na putu kući. Ta hladna prosinačka večer otrgla ju je iz naše sredine. Zauvijek je oduzela mladi Angelin život, njezin osmijeh, dobrotu i skromnost.

pokojnici uputila Lydia Ferencak.

„Draga Angela! Srce nas boli kad se sjetimo da te više nema među nama. Duša nam plače kad vidimo da život mora ići dalje bez tebe. A bila si tako važna u našem životu. Svi znamo kakva si

bila kao osoba, djevojka, žena, puna životnih planova i nade da će se ostvariti sve onako kako si zamislila.

Srce ti je uvijek bilo puno dobrote i razumijevanja. Tko god je zatrebao pomoć ti si mu pružila ruku.

Nedostajat će nam tvoj osmijeh, prelijepi osmijeh tvoj, kojim si ispunjavala naša srca veseljem i nježnošću.

Hvala ti, draga Angela, hvala ti što smo imali sreću živjeti s tobom, što smo s tobom mogli dijeliti mladost i radost. A

sad, kad si otišla od nas, osjećamo veliku bol. No, ostavila si i toplinu koja blista u našim suzama. Unatoč svoj boli osjećamo da si još tu, s nama i među nama, da nas gledaš i tješiš. Naša je bol međutim toliko velika da to ne vidimo. Jer, bila si nam toliko važna i tako draga.

Ti si bila jaka. Uvijek si išla svojim, Angelinim, putem. I sada. Sve nas čeka taj put, kad-tad. Ali, ne zaboravi nas gore, u prelijepoj nebeskoj sreći. Misli na nas, zagovaraj za nas, moli za nas, da ostanemo zajedno, da nam naši zemaljski putovi budu lakši.

Trenuci sreće i radosti, mladenačkih maštanja i čežnji, koje smo doživjeli s tobom, uvijek će ostati u našim srcima.

Draga naša Angela, ti si ispred nas otišla na daleki put, na predivno mjesto, na kojem ćemo se svi jednoga dana naći. Na tom ćemo se mjestu opet vidjeti i sreći. Dotada, doviđenja, draga Angela!”

Svoj vječni počinak Angela je našla u svom najdražem mjestu, u Novigradu kod Zadra, gdje je pokopana 29. prosinca.

L.F.

O. Lovro Đuro Globan

(1922.–2001.)

Hrvatska katolička misija Augsburg je s bolom primila vijest da je 28. 12. 2001. u Caritasovom domu u Ivancu umro otac Lovro Đuro Globan koji je 1970. došavši iz daleke Australije, osnovao i 14 godina uspješno vodio hrvatsku katoličku misiju Augsburg.

Sahranjen je 2. 1. 2002. u svećeničkoj grobnici u Đurdevcu a sprovodne obrede i misu zadušnicu je predvodio varaždinski biskup msgr. Marko Culej uz sudjelovanje prelata Vladimira Stankovića, provincijala bavorske salvatorijanske provincije, mjesnog župnika i još nekoliko svećenika. U ime misijske zajednice položio je vijenac i uputio nekoliko prigodnih riječi gospodin Dujmić. Misu zadušnicu, koju su predvodili fra Ivan Prusina i fra Robert Crnogorac, slavili smo 3. 1. 02. u misijskoj kapelici.

Salvatorijanac otac Lovro Đuro Globan je rođen 30. 7. 1922. u Đurdevcu. Za vrijeme Drugog svjetskog rata je bio pitomac na vojnoj akademiji u Zagrebu.

Po završetku rata se povlači u Austriju, preživljava strahote bleiburske tragedije i u Križnom putu se vraća u Hrvatsku. Nakon puštanja na slobodu bježi u Italiju gdje izvješno vrijeme provodi u logoru Fermo i proživljava dane neizvjesnosti da li će biti izručen Udbi. Stupa u

red salvatorijanaca i na papinskom svučilištu Gregoriani završava studij teologije i 1956. slavi mladu misu u Rimu. Neko vrijeme ostaje u Rimu, potom odlazi u Beč i predaje na gimnaziji i konačno ide u Australiju gdje na Tasmaniji djeluje među tamošnjim Hrvatima.

1970. godine dolazi u Europu i početkom svibnja osniva hrvatsku katoličku misiju u Augsburgu koju uspješno vodi 14 godina. Zahvaljujući njemu pola godine kasnije Caritas namješta socijalnog radnika za Augsburg i okolicu. Pomaže ljudima na duhovnom kao i na socijalnom području. Volio je čovjeka, napose hrvatskog patnika u tuđini. Jednako je pomagao Hrvate i nehrvate. Posebno su mu na srcu ležali politički prognanici komunističkog režima, koji je i njega udaljio iz drage mu Hrvatske. Bio je dosljedan i nepopustljiv i nije se ustručavao reći istinu bilo da se radilo o crkvenim ili političkim strukturama. S akademski obrazovanima je razgovarao akademski ali se volio družiti i s običnim ljudima. Volio je pjesmu i šalu.

Rado se molio Blaženoj Djevici Mariji a nama je uvijek za uzor stavljao blaženog kardinala Alojzija Stepinca.

Bio sam prisutan kada ga je jednom zgodom supatnik iz logora Fermo pokojni Mata Baličević, poznavajući njegovu narav upitao, kako se na kraju ipak odlu-

čio postati svećenik redovnik. Odgovorio je: „Vraćajući se sa Bleiburga vidio sam na Križnom putu kako partizanski zločinci ubijaju cvijet hrvatske mladosti, ljude koji nisu nikomu ništa zla učinili. Među njima je bilo i mojih znanaca i prijatelja, dakle osoba za koje sam bio siguran da su nevini. Često sam si postavljao pitanje: toliki znani i neznani su na tom strašnom putu nevini poginuli a ti si eto preživio. Na koncu sam odlučio postati svećenik i to prikazati kao žrtvu za tolike nevino pobijene“.

1984. godine otac Globan odlazi u Australiju gdje živi neko vrijeme. Kada je Hrvatska konačno postala samostalna vraća se u toliko žudenu domovinu. Međutim, nije to bila ona Hrvatska koju je on očekivao i za kojom je čeznuo sve vrijeme izbjivanja izvan nje, jer nikada nije vjerovao komunistima, ni „obraćenim“ ni reformiranim.

Kada je obolio, boravi neko vrijeme u Zadru, zatim u Donjem Zemuniku a zadnje dane provodi u Caritasovom domu u Ivancu gdje na Mladence umire. U životu je mnogo propatio, posebno zadnje godine kada je obolio, ali je sve to podnosio jobovskom strpljivošću i nikada se nije tužio. Znaajući koliko je volio Hrvatsku, a volio ju je kao svoju dušu, raduje nas da je ipak dočekao da se može u nju vratiti i da njegovo umorno tijelo počiva u rodnom mu Đurdevcu.

Niko Radat

Spasenje i budućnost

Isus je navješćivao skoro spasenje čovjeka „od Boga“; on je nastupao kao eshatološki prorok, koji donosi

„siromasima Radosnu vijest“ Božju, vijest spasenja svemu Izraelu, ali ipak posebno radosnu vijest za siromašne, koji su bili isključeni od sveg spasenja i svih dobrih vijesti.

On je propovijedao Božje vladanje nad ljudima, koje traži odgovarajuću praksu, kako ju je on sam živio i dao joj snažan izražaj u prisodobama i poukama. On se osobno poisto-

vjećuje s Božjom stvari kao sa stvari ljudskom (čovjek mora prije svega tražiti Božje vladanje) a sa stvari ljudskom kao s Božjom stvari (kraljevstvo Božje kao kraljevstvo mira i spasenja među ljudima). Od toga živi, to ga ispunja, i to govori ljudima: ljudi su „ljudi za koje se brine Bog“. Zato postoji opravdana nada za svakoga bez iznimke a mnogi suvremenici nalaze uistinu spasenje i ozdravljenje u privremenom ili stalnom kontaktu s tim Isusom.

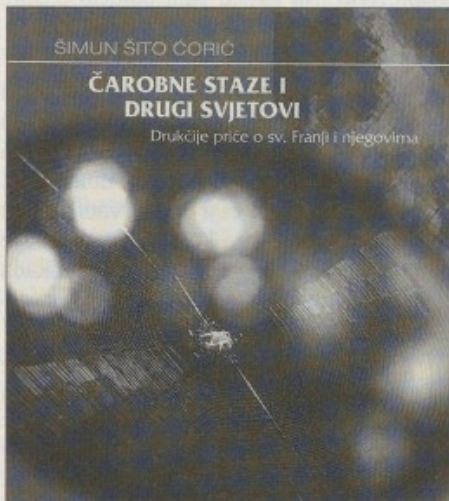
Mnogi kroz to stječu „novi život“; mogu se ponovno nadati i obnoviti svoj život. U osnovi Isus za to ne postavlja uvjete, tko trpi ili je u nevolji te njemu dolazi, doživljava spasenje, „besplatno“, spasenje i budućnost obećani su i ljudima koji više nemaju nikakve budućnosti.

Edward Schillebeeckx („Isus“)

Šitine čarobne staze

Šimun Šito Ćorić: „Čarobne staze i drugi svjetovi. Drukčije priče o sv. Franji i njegovima“, Glas Koncila, Zagreb, 2001., 88 str.

U ovoj nadasve estetski oblikovanoj knjizi, koju je majstorskim fotografijama ilustrirao Zoran Filipović, fra Šito je ljubav sv. Franje prema čovjeku i prirodi izrazio modernim rječnikom. Knjiga je podijeljena u četiri tematske cjeline: Slučajno otkriće, Čarobne staze, Igrokaz koji se nikada neće prestati izvoditi i Trajni nalog. U knjizi je fra Šito uspio čitatelja ne samo vratiti u davne dane života sv. Franje, već događaje iz Franjina života na znalački način povezati sa suvremenim društvenim zbivanjima s ciljem izgradnje civilizacije na temeljima ljubavi i međusobnog prihvatanja. ■

Don Šime i njegovo stado

Ivan Ott, Doživljaji don Šime, Kalke Verlag 2001, Stuttgart, ISBN 3-935788-12-6

Ivan Ott, Erlebnisse des Don Simeon, Kalke Verlag, 2001, Stuttgart, ISBN 3-935788-10-x

Nakon što je napisao svoj roman prvijenac „Ukradeno djetinjstvo“, koji govori o bleiburškoj tragediji, Ivan Ott se vratio kratkoj priči kao svojoj prvoj književnoj ljubavi. Kod izdavača Kalke iz Stuttgarta istodobno su izašle njegove dvije knjige kratkih priča. Ona na hrvatskom jeziku nosi naslov „Doživljaji don Šime“, a sve te iste priče prevedene su na njemački i uvezane u posebnu knjigu pod naslovom „Erlebnisse des Don Simeon“.

„Glavni junak svih priča je seoski župnik don Šime te njegova župa i župljani na jendom jadranskom otočiću. Kao što je uobičajeno crkva najznačajnija točka i središte sela, tako je i don Šime središte svih priča i događaja. U pričama je, međutim, sve tako plastično opisano kao da je zaista govor o realnom liku, ljudima i događajima. Tko iole poznaje životnu atmosferu malih dalmatinskih mjesta, teško će zamijetiti da je u ovim pričama riječ o fikciji. Tako se Ottove priče nalaze na tankoj niti između fikcije i zbilje“, piše u prikazu Anto Batinić, urednik „Žive zajednice“.

Radi se o šest kratkih priča koje su ilustrirane odličnim slikama Lidije Knežević. Sve priče su jednostavna, laka i čitljiva proza, prožete humo-

rom, vjerom i životnim optimizmom. Nijemci i svi oni koji bolje razumiju njemački mogu ih čitati u njemačkom prijevodu.

Ivan Ott rođen je 24.7.1934. u Zagrebu. Kao jedanaestogodišnji dječak bio je sudionik Križnoga puta. Od 1961. živi i radi u Njemačkoj, trenutno kao novinar SWR-a, te suradnik više novina i časopisa. ■

Vjenčanje u crnini

Marijan Karabin: „Vjenčanje u crnini“, roman, Matica hrvatska Zaprešić, Zaprešić, 2001., 232 str.

U romanu Marijana Karabina, koji dulje vrijeme živi u Švicarskoj, radi se o dojmljivoj i zanimljivoj priči o dvoje mladih, čiji se životni putovi, prema uobičajenim razmišljanjima, zapravo nikada nisu trebali sresti. No, unatoč tome, dogodi se da ti iznimni životi nerijetko krenu iznimnim putovima. Često upravo ti iznimni putovi, kao što je slučaj u romanu, dovode do iznimnih života. Roman je, samo u svojoj okosnici zasnovan na svojedobno istinitom

događaju, a s osbobitim zadovoljstvom i razumijevanjem čitat će ga oni, koji imaju kršćansku kulturu. Prema riječima Dubravka Horvatića iz pogovora knjige, roman „Vjenčanje u crnini“ nedvojbeno predstavlja tematsku inovaciju u suvremenoj hrvatskoj književnosti, u kojemu se etičke vrijednosti veličaju i putem samih usuda glavne junakinje i njezina klevetnika, kao i putem dijaloga-diskusija o etičkoj problematici. ■

Prvi Grgatov roman

Krunoslav Grgat: „Cestak“, roman, Laus i Knjižnica „Marija Split, Split, 2001., 360. str.

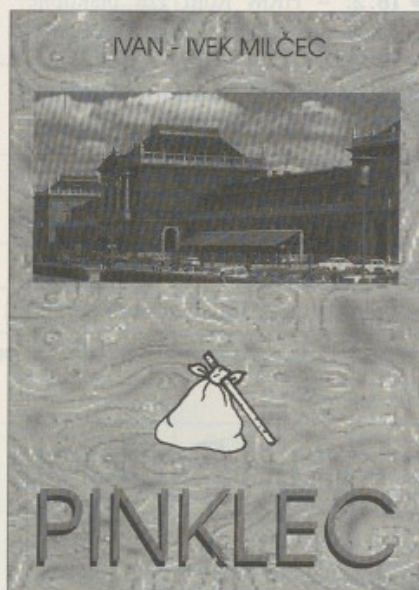
Ovih je dana ugledao svjetlo dana prvi roman fra Tihomira Krunoslava Grgata, duhovnika časnih sestara hrvatskog jezičnog područja u nadbiskupiji München-Freising. Kako i sam kaže, pisanjem se bavi za vlastitu radost. Uz najnoviji roman, dosad je objavio monodramu Pilip Pržina Bauštelac, dva kraća putopisa po Rimu i

BERLIN

Milčecov pinklec

Ivan-Ivek Milčec, Pinklec. Priče iz iseljeničkog života, HKD „V.F. Mažuranić“, Zagreb-Berlin 2001.

U dvorani HKM, u organizaciji HKD „V.F. Mažuranić“, 11. siječnja predstavljena je knjiga Ivana-Iveka Milčeca pod naslovom „Pinklec“. Gosp. Milčec bio je vidno uzbuđen pred vrlo lijepim brojem posjetilaca, među kojima su bili i predstavnice veleposlanstva RH Dragica Župarić i Seadeta Midžić. Čitani su dijelovi iz njegove knjige podijeljene u četiri poglavlja: priče iz iseljeničkog života, pjesme, intervjui i prilozi. U njegovim pričama iz iseljeničkog života, od kojih je ova knjiga satkana, osjeća se nostalgija za rodnom grudom, starim roditeljima i propalom mladošću. Junaci njegovih priča potvrdili su staru istinu da je najljepše doma i da rodnu grudu ne može zamijeniti nikakva raskoš i život na „visokoj nozi“. Većinu priča, intervjua i ostalih priloga objavio je list hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj „Živa zajednica“ iz Frankfurta. Na pitanje zašto je knjizi dao naslov „Pinklec“ (zavežljaj), gosp. Milčec je kazao: „Pink-

lec je na neki način simbol iseljeničtva, kako ovog sadašnjeg, tako i onog u prošlosti. U naravi, pinklec je bio neki

stari rubac ili gruba, platnena krpa u koju se, kad se odlazilo na put, stavljalo ono najnužnije. U pinklecu se, pored hrane, često našao i grumen voljene, hrvatske zemlje, koju su iseljenici ljubomorno čuvali i sa sobom nosili u grob. Znači, pinklec nije vonjao samo po siru, luku i špeku, on je na poseban način bio čuvar rodne grude“.

Gosp. Ivek Milčec ovom knjigom želi dati skroman prilog hrvatskom zajedništvu. Predsjednica HKD „V.F. Mažuranić“ Ana Wegener zahvalila je gosp. Milčecu na knjizi koja mnogo znači i za Društvo kojemu je i gosp. Milčec bio predsjednik od 1988. do 1994. On je obećao da će napisati još jednu knjigu ako poživi 20 godina. Ivan-Ivek Milčec rođen je 29. ožujka 1940. u Zagrebu. Po zanimanju je trgovački pomoćnik. Oženjen je i otac je dvoje djece. U Berlinu živi i radi od 1970. Od 2000. je u mirovini koju uživa i u Berlinu i u Zagrebu. Tako je njegov spisateljski i novinarski rad kojim se počeo baviti od 1976., obogaćujući kalendar *Danicu*, *Hrvatsku književnu reviju*, *Maticu*, *Večernji list*, *Riječ* i *Živu zajednicu* dobio priznanje u knjizi koja će se rado čitati i širiti po Berlinu, Njemačkoj i Hrvatskoj. Jozo Župić

► Africi, zbirku pjesama „Iskaz“ te nekoliko meditacija u listu „Marija“. Također mu je uglazbljen i dio pjesama za „Zlatnu harfu“. U romanu sa zanimljivom fabulom autor nastoji zorno prenijeti zavičajni govor svojih likova služeći se pritom jasnom i kratkom rečenicom. ■

Gastarbajterski kruh

U bivšoj državi, propaloj Jugi, zvali su nas: radnicima na privremenom radu, gastarbajterima, pečalbarima i jugošvabama. U slobodnoj Hrvatskoj postali smo „naša dijaspora“ koju je trebalo nagovoriti da svoj teško zaradeni novac povjeri na čuvanje domaćim bankama, štedionicama i zadrugama od kojih su neke nudile enormno visoke kamate na deviznu štednju. Mnogi su, obuzeti domoljubnim zanosom, povjerovali u sigurnost Glumine, Županijske i njima sličnim bankama pa odnijeli, kao naš narod kaže „gaće na štapu“. Najveći broj prevarenih i nasamarenih štediša otišao je prije mnogo godina iz domovine u potrazi za boljim životom, često noseći svu svoju imovinu zamošanu u pinklec (zavežljaj) ili kakav stari, pohabani „ceker“. Mnogi su prije nekoliko desetljeća „tiho otpri rasklimanu lesu“ i uputili se u nepoznato. Kad se danas u domovini često čuje kako je „dijaspori“ lako, kako imamo dobre plaće ili mirovine mnogi nisu svjesni što govore; ne znaju da gastarbajterski kruh ima sedam kora, ne znaju da je to

Ivan-Ivek Milčec

zamišljeno „blagostanje“ uništilo na tisuće nekad skladnih brakova čije posljedice osjećaju najviše djeca koja su ostala bez jednog ili oba roditelja.

Zato se u mojim pričama iz iseljeničkog života, od kojih je ova knjiga satkana, toliko osjeća nostalgija za rodnom grudom, starim roditeljima i propalom mladošću. Junaci mojih priča potvrdili su staru istinu da je najljepše doma i da rodnu grudu ne može zamijeniti nikakva raskoš i život na „visokoj nozi“. Većinu priča, intervjua i ostalih priloga objavio je list hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj „Živa zajednica“ iz Frankfurta. (Iz autorova predgovora)

Termini u 2002.

Prve regionalne sjednice s delegatom

- 4.2. – HKM Nürnberg (za biskupije: Augsburg, Bamberg, Eichstätt, München-Freising, Passau, Regensburg)
- 6.2. – HKM Pforzheim (Bruchsal) za biskupije: Freiburg, Fulda, Limburg, Mainz, Rottenburg-Stuttgart, Speyer, Trier, Würzburg)
- 13.2. – HKM Stuttgart-Bad Cannstatt
- 18.2. – HKM Köln (za biskupije: Aachen, Essen, Köln, Münster, Paderborn)
- 20.2. – HKM Berlin (za biskupije: Berlin, Fulda, Hamburg, Hildesheim, Osnabrück)
- 25.–28.2. – Duhovne vježbe za svećenike i dakone (Leitershofen, kod Augsburga)
- 11.–14.3. – Seminar za pastoralne suradnice/-ke (München-Fürstenried)
- 27.4. – Biblijska olimpijada (Offenbach)
- 15.5. – Sastanak delegata s predstavnicima regija (Frankfurt)
- 30.9.–4.10. – Godišnji pastoralni skup svećenika i pastoralnih suradnica/-ka (Opatija/Hrvatska)
- 23.10. – Sastanak delegata s predstavnicima regija (Frankfurt)
- 27.10. – Susret crkvenih zborova djece i mladih
- 17.11. – Susret mješovitih crkvenih zborova ■

PROLOG KOD LIVNA

Pomoć za crkvu u Prologu kod Livna

Koncem prošle godine započeta je opsežna obnova područne crkve u Prologu (župa Čuklić) kod Livna. Na božićnoj ponoćki crkva je zablistala novim sjajem i iznutra i izvana. Dok je izvana urađena samo vanjska rasvjeta, iznutra su učinjeni znatniji građevinski i estetski zahvati. Cijeli interijer je nanovo urađen, a s njim i svetište s oltarom. Crkva koja je sve donedavno bila mračna i vlažna sada blista topline novih boja i svjetla. Još treba dovršiti sakristiju i prostoriju za vjeronauk, probe pjevanja i sastanke. Troškovi izvedenih radova premašuju mogućnosti mještana Prologa i cijele župe. Župnik fra Ilija Krezo, koji je pokrenuo radove, potražio je pomoć u banjolu-

čkoj biskupiji te kod dobrotvornih crkvenih i drugih organizacija i poduzeća, ali je ona zasad uglavnom izostala.

Usto je zanimljivo da je sada ovu crkvu trebalo hitno obnavljati, a da nije bila ni dovršena iako je njezina gradnja početa još daleke 1971. Kako su Proložani i Livnjaci raseljeni diljem svijeta, župnik ih i na ovaj način moli da svojim prilogima pomognu u konačnom dovršenju i obnovi lijepo prološke crkve. Na svakom daru unaprijed zahvaljuje.

Sve informacije o obnovi mogu se dobiti na adresi: Župni ured Čuklić, BiH-80206 Orguz/Livno, tel. 00387 34 261229, fax. 261455, e-mail: ilija.krezo@tel.net.ba

Nova adresa HKM Offenburg

Hrvatska katolička misija
Weingartenstr. 84, 77654 Offenburg
Tel./fax. 0781 77805
Župnik: o. Ivan Badurina, TOR

Novčani prilozima mogu se izravno slati na sljedeći račun:

Zagrebačka banka d. d. Zagreb,
SWIFT ZABA HR 2X
70920-280-8910022-196524,
Za župni ured Čuklić. ■

SARAJEVO

Zahvala darovateljima za sjemenište u Visokom

Fra Stipo Karajica, ekonom Franjevačke provincije Bosne Srebrene, poslao nam je dopis s imenima svih darovatelja za popravak prozora na zgradi sjemeništa i franjevačke klasične gimnazije u Visokom. U dopisu između ostaloga stoji: „U glasilu „Živa zajednica“ objavljen je apel Franjevačkog provincijalata Bosne Srebrene za pomoć u obnovi starih i dotrajalih prozora na stogodišnjoj zgradi Franjevačke klasične gimnazije u Visokom. Apel je naišao na odgovor u srcima mnogih darovatelja, bivših đaka i polaznika

visočke gimnazije, kao i prijatelja profesora, đaka i samih franjevaca... Iako za ozbiljniji početak radova nedostaje još poprilično sredstava, ovih dana se privode razgovori o ponudama za ovaj posao.

Svim darovateljima iskreno i od srca zahvaljujemo. Preporučujemo se i onima koji nas se dosad nisu sjetili (Franz. Provinzialat, Konto-Nr. 28700 016, BLZ 360 602 95, Bank im Bistum Essen eG).

Još jednom svima hvala. Želimo Vam mir i dobro i srdačno sve pozdravljamo. ■

RJEŠENJE KRIŽALJKE IZ PROŠLOG BROJA

S	E	K	T	O	R	□	Z	A	J	E	D	N	O	
C	H	R	I	S	T	M	A	S	□	T	R	A	B	
E	□	I	L	E	□	A	R	A	R	□	V	I		
N	A	S	I	T	N	O	□	□	T	R	S	I	Ć	
S	R	T	□	I	O	N	A	K	O	□	E	D	I	
K	E	N	I	J	A	□	K	O	V	I	N	A	□	
O	N	A	□	A	H	A	T	□	I	K	A	D	A	
S	A	S	A	□						O	T	□	N	
T	□	K	T	B						N	O	G	A	
□	M	O	R	A						A	R	A	M	
D	A	N	A	K						□	I	M	A	
A	R	□	K	A						F	□	A	R	
□	T	A	T	□						R	O	D	I	
V	I	L	I	Ć	A	R	□	B	U	O	N	□	J	
A	N	□	V	A	L	U	T	A	□	H	□	L	A	
N	A	K	A	R	A	D	E	□	A	E	D	I	□	
O	□	A	N	A	□	A	R	I	Š	□	U	G	O	
C	O	L	□	P	E	Č	E	N	J	A	R	E	N	J
E	L	I	Z	A	B	E	T	A	□	S	T	A	R	

Rješenje pošaljite najkasnije do 10.3.2002.

Korizma

Mariofil Soldo	Biti neo- visan u mišljenju	Vježbanje odricanja	Pripadati čemu	Bekrija	„Orbital support plan“	„Živa zajednica“	Sumpor- no že- lezna rudača	Upozoriti na što	Švedska	Škembici	Ivan Tomić	Njštati	Političar Starčević	Podu- zeće koje izrađuje karton
Dobiva se toplje- njem maslaca		▽				Pustinjski monah Dušikova sol								
Asket	▷								Mjesto kod Zadra „Tona“					
Skinuti skalp											„Stranica“ Otrovanje kiseli- nama			
Drama Miroslava Križe					Tiskarsko izd. zavod Artikulaci- jski organ				Pošiljka Lantan					
Otraga pozadi				Stroj za grtanje Zauzdati									Okruglo slovo	
Kužnjak							Rimski povjes- ničar Kornelije						Dušik Ukrasna biljka	
Italija		Postupak bojenja tkanina Ura					Rimska „Jedinica“		Glumica Majić ili Karadole					
Slavko Stolnik			Renata Sabljak Ručna ralica							Kisik		Ana Žube Zimze- lena biljka		
Željez- nička kola										Najhlad- nije godišnje doba				
Očistiti cipele o otirač										Uzdah negodo- vanja				Med- vjeđa stopa tratorak
Japan		Nikaragva Vrsta bombona								Vremensko razdoblje Dani pokore, posta i molitve				
Ribarske mreže velikih oka										Klicanje, poklik				
Afrička država (Bamako)					Likovni umjetnik	Otkazni ili vojni ...	Pjevačica Banfić	Bacač koplja Železny	Emil Kokić	Najdulja sklajaska utrka Njemačka				
Glavni dio, glavnina				Čista... Ostati ... svome								Roald Amund- sen	„Neutron“ Onaj koji uhodi	
Lovro Artuko- vić			Signalno tijelo koje pluta							Pčelinji mužjak Oblik pokore				
Prosto, grubo platno									Sjeti se čovj. da si ... Muški glas					Crveni poljski cvijet
Ple- menit, uzvišen					Norveška Natrij		Pitoni, udavi Neven Ornel					Oliver Mlakar Ja, ti, ...		
Meksički način navijanja			Južno voće „Iznos“								Hva- lospjev „Alt“			
Lijepo pona- šanje						Ostajanje								

KRAJEVNE ŽENIDBENE
ODREDBE U KATOLIČKOJ
CRKVI U NJEMAČKOJ (3)

Izjave i obećanja

Piše: Dr. fra Stipe Nosić

Prije sklapanja braka s pripadnikom druge vjeroispovijesti katolička strana mora izjaviti i obećati da će u svom braku živjeti i svjedočiti katoličku vjeru i pripadnost Katoličkoj Crkvi. Nekatolička strana treba biti informirana o tome.

U kršćanskom braku važnu ulogu igra i religiozno područje, te stoga, Katolička Crkva kod braka zaručnika različitih konfesija od svoje strane, od katoličkog partnera traži obećanje da će u svom braku živjeti i svjedočiti katoličku vjeru. Također od pripadnika svoje vjere traži da obeća da će, koliko je u njegovoj moći, djecu iz braka krstiti u katoličkoj Crkvi i da će ih kršćanski odgajati. Nekatolička strana treba biti informirana o ovim obećanjima katoličke strane. Sve to zahtijeva Zakonik katoličke Crkve u kan. 1126., a biskupskoj konferenciji pojedine zemlje ostavlja da odredi način na koji će se to izvesti. Njemačka biskupska konferencija propisala je to dokumentom: „Partikularne odredbe Njemačke biskupske konferencije o pripravi za brak, zaključivanju braka i o ubilježbi braka“ (Partikularnormen der Deutschen Bischofskonferenz zur Ehevorbereitung, Eheschließung und Registrierung von Eheschließungen). U ovom dokumentu Biskupska konferencija formulirala je pitanja koja se kod obavljanja zapisnika za pripravu ženidbe postavljaju katoličkom partneru. Ona glase: „Hoćete li u Vašem braku živjeti kao katolički kršćanin i svjedočiti vjeru? Kao katolički kršćanin imate dužnost

Vašu djecu krstiti u Katoličkoj Crkvi i odgajati ih u katoličkoj vjeri. Obećajete li da ćete se truditi ispuniti ovu moralnu zapovijed, koliko je to u Vašem braku

moguće?“ Katolik koji ulazi u brak s pripadnikom druge konfesije treba na ova pitanja dati potvrđan odgovor. U praktičnom obiteljskom životu to onda uključuje obvezu stajati iza tih obećanja. To znači da će se truditi svojoj djeci prenijeti katoličku vjeru i osjećaj pripadnosti Katoličkoj Crkvi. No, budući da se odgoj djece tiče oba roditelja, važno je u ovoj stvari ne nastupati isključivo i ratoborno, nego to onda znači u konkretnoj situaciji po savjesti učiniti što se najbolje zna i može. To praktično uključuje i pripuštanje djece krštenju i odgoju u nekatoličkoj crkvi, nakon što ozbiljna nastojanja da se to učini u vlastitoj crkvi nisu uspjela.

I u tom slučaju dana obećanja katoličkog partnera, kako to tumači Biskupska konferencija, uključuje pored ostalog: „da on želi aktivno doprinijeti kršćanskom izgledu braka i bračnog života; da on traži religiozni odgoj djece; da on preko primjernog života svojoj djeci približi katoličku vjeru; da on produbljuje svoju vjeru daljnjom religioznom naobrazbom, kako bi sa svojim partnerom mogao voditi plodni vjerski razgovor i odgovoriti na pitanja djece; da on sa svojom obitelji njeguje molitvu, osobito za milost jedinstva u vjeri, prema oporuci Gospodinovoj da svi budu jedno.“

Kod toga nekatolički partner ne preuzima nikakvu obvezu. On samo treba biti informiran o obećanjima i obvezama katoličkog partnera. Biskupska konferencija odredila je da se o tome treba pobrinuti dušobrižnik, što se obično radi tako da nekatolička strana bude prisutna kod davanja izjava i obećanja katoličke strane.

Jasminka Lukić i Ivica Hus vjenčali su se u crkvi St. Dionysius u Kelkheim-Münsteru

Jak stisak ruke donosi simpatiju

Stisak ruke je izraz osobnosti jednog čovjeka – ta je slutnja po prvi puta nedavno i znanstveno potvrđena. U jednom pokusu na sveučilištu Alabama, koji je vodila skupina stručnjaka s psihologom W. Chaplinom, proučeno je 896 stisaka ruku.

Rezultat: ekstrovertne i otvorene osobe imaju snažniji stisak ruke nego stidljive osobe. Otvorene osobe tresu duže ruku osobi s kojom se susretnu, potpuno je obaviju i pritom joj gledaju u oči. Oni kojima su oni tako stiskali ruku opi-

sali su takve osobe kao savjesne, pomirljive, emocionalno pozitivne i otvorene.

Istraženo je također da svaka osoba ima karakterističan stisak ruke, koji su zapazili različiti rukovatelji. Isto tako je potvrđeno da žene imaju slabiji stisak ruke. Osim toga, evo i ovog zapažanja: intelektualci, liberalno nastrojene i otvorene žene imaju posebno snažan stisak ruke. Osobito otvoreni muškarci imaju naprotiv nešto slabiji stisak ruke od drugih, pa time ostavljaju nešto slabiji dojam na rukovatelja.

▲ Učenici hrvatske dopunske škole u Saarlandu (Saarbrücken) izveli su pred Božić igrokaz „Sveta Lucija“. Lik sv. Lucije glumila je Anja Raspudić. Priredbu, koju je promatralo oko 300 posjetitelja, priredila je nastavnica Lucija Šarčević.

▲ U HKM Sindelfingen mladi se susreću srijedom. Slušaju predavanja za mlade, razgovaraju, druže se i mole. Na svim susretima prisutne su i aktivne i djevojke sa slike, pa ih je naš reporter snimio ispod postera Dubrovnika.

HKM Freising imala je božićnu ▶ proslavu po tradiciji u Neufahrnu. Gostoljubivi domaćini počastili su svoje goste raznim domaćim specijalitetima. Bilo je pjesme i plesa. Sav prihod namijenjen je u dobrotvorne svrhe.

Foto: S. Debeljak

◀ Nove prostorije HKM Traunreut blagoslovio je 16.12.2001. pomoćni biskup nadbiskupije München-Freising Engelbert Siebler. Blagoslovu su, uz voditelja misije fra Mogomira Kikića i mjesnog župnika Thomasa Schlichtinga pribivali delegat fra Josip Klarić, đakon Marek Lange, gradonačelnik Traunreuta Wiesmann te predstavnik hrvatskoga konzulata gosp. Ljubičić.

Smiluj mi se, Bože, po milosrđu svome,
po velikom smilovanju izbriši moje bezakonje!
Operi me svega od moje krivice,
od grijeha me mojeg očisti!
Evo, ti ljubiš srce iskreno,
u dubini duše učiš me mudrosti.
Poškropi me izopom da se očistim,
operi me, i bit ću bjelji od snijega! (Ps 51, 1–4. 8–9)